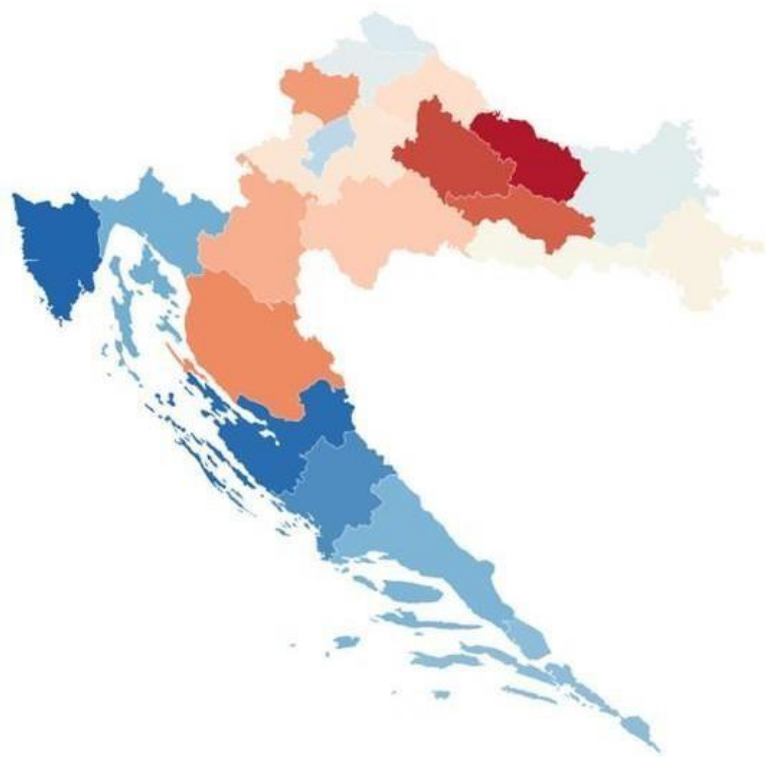

Hrvatski zavod za javno zdravstvo

IZVJEŠĆE O OSOBAMA LIJEČENIMA ZBOG ZLOUPORABE PSIHOAKTIVNIH TVARI U HRVATSKOJ U 2024. GODINI

Zagreb, 2025.

Hrvatski zavod za javno zdravstvo

„Izvješće o osobama liječenima zbog zlorabe psihoaktivnih
tvari u Hrvatskoj u 2024. godini“

Report on persons treated for substance abuse in Croatia in 2024

Izdavač

Hrvatski zavod za javno zdravstvo
Rockefellerova 7, 10000 Zagreb
Hrvatska / Tel. 01/48 78 127

Publisher

Croatian Institute of Public Health
Rockefeller Street 7, HR-10000 Zagreb,
Croatia / Phone +385 (1) 48 78 127

Urednici / Editors

izv. prof. dr. sc. Krunoslav Capak, prim. dr. med. spec.
mr. Željko Petković, univ. spec. crim.

**Izvjješće o osobama liječenima zbog zlouporabe psihoaktivnih tvari u Hrvatskoj u
2024. godini**

Autori / Authors

Maja Valentić, mag. educ. soc.

Mirela Kovačević, prof. soc. ped.

ISBN 978-953-8362-58-3

www.hzjz.hr

Izvor podataka - Hrvatski zavod za javno zdravstvo

Pri korištenju podataka iz ove publikacije – obavezno navesti izvor

PLEASE QUOTE THE DATA SOURCE

Sadržaj

I. SAŽETAK	4
II. EPIDEMIOLOŠKA SLIKA UPORABE PSIHOAKTIVNIH TVARI U SVIJETU I EUROPI	6
III. OSOBE LIJEČENE ZBOG ZLOUPORABE PSIHOAKTIVNIH TVARI U 2024. GODINI	8
KRETANJE ZLOUPORABE PSIHOAKTIVNIH TVARI U HRVATSKOJ	9
RASPODJELA PO ŽUPANIJAMA I USTANOVAMA LIJEČENJA	17
SOCIOEKONOMSKE ZNAČAJKE OSOBA LIJEČENIH ZBOG ZLOUPORABE PSIHOAKTIVNIH TVARI U HRVATSKOJ 2024. GODINE	25
RIZIČNA PONAŠANJA OSOBA LIJEČENIH ZBOG UPORABE PSIHOAKTIVNIH TVARI	46
PREBOLJELE BOLESTI ILI POZITIVITET (ANAMNESTIČKI) U LIJEČENIH ZBOG OPIOIDA	48
OVISNIČKA POPULACIJA I SUKOBI SA ZAKONOM	50

I. SAŽETAK

Podaci o osobama na liječenju zbog ovisnosti o psihoaktivnim tvarima ili njihove zlorabe prikupljaju se, obrađuju i analiziraju u Registru ovisnosti, koji vodi Hrvatski zavod za javno zdravstvo. Prate se podaci ne samo o liječenima zbog ovisnosti o opioidima, već o svima koji su ušli u tretman zbog problema uporabe droge, bez obzira na vrstu droge i punoljetnost osobe.

U 2024. godini na liječenje je došlo 5.904 osoba, od toga 4.489 osoba zbog opioda kao glavnog sredstva ovisnosti (76 %), a 1.415 osoba zbog neopijata (24 %). Osobe srednje dobi s opioidima kao glavnim sredstvom ovisnosti i dalje predstavljaju najveću skupinu u tretmanu, što je pokazatelj njihove izražene potrebe za liječenjem i duljeg zadržavanja u sustavu liječenja, no istodobno se kod mlađih dobni skupina bilježi porast zahtjeva za liječenjem zbog uporabe kanabinoida, kokaina i amfetamina.

Podaci ukazuju na trend smanjenja broja onih koji prvi put ulaze u tretman, osobito u slučaju ovisnosti o opioidima. U 2024. godini, od ukupno 689 prvi put liječenih, 123 osobe liječene su zbog opiodne ovisnosti (17,9 %), a njih 566 (82,1 %) zbog uporabe neopijata.

Prema podacima o spolu i dobi liječenih osoba, kao i prethodnih godina, većinu liječenih osoba čine muškarci (omjer 4,7:1). Od ukupnog broja liječenih osoba bilo je 4.865 muškaraca (82,4 %) i 1.039 žena (17,6 %).

Kao i u cijeloj Europi, i u Republici Hrvatskoj populacija liječenih zbog uporabe droga sve više stari te se u posljednjih deset godina njihova prosječna dob povećala za gotovo osam godina. Prosjek godina za žene bio je 39,7, a za muškarce 42,2 godine.

Za čitavu Hrvatsku stopa liječenih iznosi 242,3 na 100.000 stanovnika dobi od 15 do 64 godine. U sedam županija, uključujući i Grad Zagreb, stopa liječenih osoba viša je od prosjeka Hrvatske. To su: Zadarska županija (544,1), zatim Istarska (525,0), Šibensko-kninska (427,4), Primorsko-goranska (348,7), Splitsko-dalmatinska (313,6), Dubrovačko-neretvanska (299,4) i Grad Zagreb (296,4).

Analiza životnih uvjeta pokazuje da obitelj i dalje ima važnu ulogu u procesu liječenja. Najviše liječenih živi s primarnom obitelji – 2.329 osoba (39,4 %), što je češće kod muškaraca nego kod žena. U 2024. godini 40 % liječenih imalo je djecu, a roditeljstvo je znatno češće među ženama (53,3 %) nego muškarcima (37,2 %). Evidentirano je i 638 osoba (10,8 %) koje žive s drugim korisnicima psihoaktivnih tvari.

Ključnu ulogu u ranom prepoznavanju problema i poticanju na liječenje i dalje ima neposredno okruženje osobe, najviše obitelj (57,6 %), u manjoj mjeri prijatelji (13,7 %) i policija (10,1 %), dok zdravstveni i obrazovni sustav te poslodavci rjeđe prvi prepoznaju problem.

Izvješće o osobama liječenima zbog zlouporabe psihoaktivnih tvari u Hrvatskoj u 2024. godini

Najveći broj osoba na liječenje se javio samoinicijativno (59,2 %), liječnici primarne zdravstvene zaštite bili su drugi najčešći izvor upućivanja (14,2 %), a obitelj treći izvor (7,7 %). Roditelji češće saznaju za problem u ranim fazama kod korisnika kanabinoida, stimulansa i kokaina koji su ušli u tretman, dok se problemi vezani uz heroin često otkrivaju kasnije ili uopće ne dođu do znanja obitelji.

Među liječenima zbog ovisnosti o heroinu, 31,7 % je pozitivno na hepatitis C, a 3,5 % na hepatitis B. Udio HIV pozitivnih osoba već je dulji niz godina nizak i stabilan, a za 2024. godinu iznosi 0,2 %. To se može pripisati trajnoj edukaciji, dobroj obaviještenosti, modernoj farmakoterapiji, radu centara za savjetovanje te programu zamjene igala i šprica.

I. EPIDEMIOLOŠKA SLIKA UPORABE PSIHOAKTIVNIH TVARI U SVIJETU I EUROPI

Agencija Europske unije za droge (EUDA) objavila je 5. lipnja 2025. godine “Europsko izvješće o drogama 2025.: trendovi i kretanja” s ciljem pružanja uvida u stanje uporabe, proizvodnje i distribucije droga u Europi do kraja 2024. godine.

Izvješće se temelji na podacima iz 29 europskih zemalja (EU-27, Norveška i Turska) i ukazuje na zabrinjavajuće trendove: sve veću raznolikost dostupnih psihoaktivnih tvari, njihovu visoku potentnost i čistoću te sve rašireniju politoksikomaniju – istodobnu uporabu više različitih psihoaktivnih tvari – što dodatno povećava zdravstvene rizike i opterećuje zdravstvene i sigurnosne sustave.

Značajan porast bilježi se kod sintetskih katinona, koji postaju sve dostupniji na tržištu, a u 2023. godini zabilježene su rekordne zapljene (37 tona). Najviše sintetskih katinona dolazi iz Indije i ulazi u Europu preko Nizozemske, dok je broj osoba koje su zatražile liječenje zbog njihove uporabe porastao više od četiri puta u posljednjih pet godina. Tijekom 2023. godine demontirano je 53 laboratorija za njihovu proizvodnju, većinom u Poljskoj.

Paralelno s tim, izvješće upozorava na sve veće širenje izrazito potentnih sintetskih opioda, posebice iz skupine nitazena. Od 2009. godine do danas, na europskom tržištu identificirano je 88 novih opioda, od kojih 22 pripadaju skupini nitazena. Iako još čine relativno mali udio u ukupnom tržištu droga, njihova visoka potentnost povezana je s velikim brojem smrtnih slučajeva, osobito u Estoniji i Latviji. U 2023. godini u Europi je zabilježeno oko 7.500 smrti povezanih s drogama, većinom uzrokovanih upravo opiodima u kombinaciji s drugim psihoaktivnim tvarima. Posebnu zabrinutost izaziva sve veća dostupnost krivotvorenih lijekova koji sadrže nitazene i oponašaju legalne lijekove poput oksikodona ili benzodiazepina. Kao odgovor, sve više zemalja uvodi programe za distribuciju naloksona - sredstva koje spašava život u slučaju predoziranja.

Značajne promjene bilježe se i na tržištu kanabisa, koji i dalje ostaje najčešće konzumirana ilegalna droga u Europi, s procijenjenih 24 milijuna korisnika u posljednjih godinu dana. Sadržaj THC-a u smoli kanabisa gotovo se udvostručio tijekom posljednjeg desetljeća i iznosi prosječnih 23 %, dok se istodobno pojavljuje sve više novih i snažnijih oblika, uključujući ekstrakte i jestive proizvode. Poseban izazov predstavljaju polusintetski kanabinoidi poput HHC-a, čija se uporaba povezuje s nizom slučajeva otrovanja, uključujući i ona među djecom. U 2024. godini čak 18 od 20 novootkrivenih kanabinoida

Izvješće o osobama liječenima zbog zlouporabe psihoaktivnih tvari u Hrvatskoj u 2024. godini

bilo je polusintetskog podrijetla. Uz promjene u sastavu i oblicima proizvoda, brojne zemlje - poput Njemačke, Malte i Luksemburga - mijenjaju zakonski pristup kanabisu, što zahtijeva pomno praćenje učinaka tih reformi.

Kokain ostaje najraširenija ilegalna stimulativna droga u Europi. Procjenjuje se da ga je u posljednjih godinu dana konzumiralo oko 4,6 milijuna odraslih Europljana, a zapljene potvrđuju njegovu visoku dostupnost – u 2023. godini EU zemlje su zaplijenile rekordnih 419 tona, pri čemu su Belgija, Španjolska i Nizozemska bile glavne ulazne točke krijumčarenja. Istodobno se bilježi porast slučajeva liječenja povezanih s crack kokainom, kao i sve učestalija pojava injektiranja kokaina. Tijekom 2023. godine kokain je bio najčešće prijavljena tvar u slučajevima akutnih otrovanja drogama zabilježenima u hitnim bolničkim odjelima diljem Europe. Istodobno, analize otpadnih voda pokazuju kontinuirani porast koncentracija urinarnih metabolita kokaina, što može ukazivati na promjene u obrascima njegove konzumacije.

U odgovoru na ove izazove, EUDA razvija niz novih mjera i alata usmjerenih na jačanje europske pripravnosti. Među njima su europski sustavi ranog upozoravanja i procjene zdravstvenih prijetnji, mreža forenzičkih i toksikoloških laboratorija te sustavi za praćenje i sprječavanje krijumčarenja prekursora droga. Ove inicijative usmjerene su na jačanje kapaciteta država članica za pravovremeno reagiranje na nove prijetnje te oblikovanje politika temeljenih na dokazima.

II. OSOBE LIJEČENE ZBOG ZLOUPORABE PSIHOAKTIVNIH TVARI U 2024. GODINI

Među vodećim javnozdravstvenim problemima u Hrvatskoj, Europi i mnogim područjima svijeta i nadalje je uporaba droga koja i kao medicinski, tako i kao društveni fenomen, već dugi niz godina izaziva opću pozornost. Na svjetskom se, pa tako i europskom tržištu psihoaktivnih tvari, iz godine u godinu pojavljuje sve veći broj novih sintetskih droga.

U 1978. godini, na samom početku pojave epidemije uporabe heroina, u Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo osnovan je nacionalni Registar osoba liječenih zbog zlouporabe psihoaktivnih tvari. U Registru se prikupljaju, obrađuju i analiziraju podaci ne samo o liječenima zbog ovisnosti o opioidima, već i o svima koji su ušli u tretman zbog problema s uporabom droga, bez obzira na to o kojoj je drogi riječ i jesu li osobe punoljetne ili nisu.

Pri registraciji se koristi modificirani međunarodni upitnik i Međunarodna klasifikacija bolesti, deseta revizija – šifre F11 do F19, uz iznimku F17. Od 2018. godine Registar je postao dio Nacionalnog javnozdravstvenog informacijskog sustava (NAJS), platforme koja okuplja registre Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo. Pristup aplikaciji Registra dozvoljen je isključivo ovlaštenim osobama koje su dobile pristupne podatke. Iz službi za zaštitu mentalnog zdravlja, prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti pri županijskim zavodima za javno zdravstvo, iz bolnica, terapijskih zajednica i zatvorskog sustava, prikupljaju se podaci o osobama koje su bile na liječenju zbog ovisnosti ili zlouporabe psihoaktivnih tvari. Vremenski okvir odnosi se na razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca tekuće godine.

Naša je obveza slati kumulativne podatke Agenciji Europske unije za droge (EUDA) te Uredu Ujedinjenih naroda za droge i kriminal (UNODC).

Od 2025. godine Registar je proširen i preimenovan u **Registar ovisnosti**, čime je značajno proširen njegov obuhvat. Uz osobe liječene zbog uporabe droga, Registar ovisnosti sada uključuje i podatke o osobama koje su na liječenju zbog ovisnosti o **alkoholu**, **kockanju** i **videoigrama**. Ova integracija omogućuje cjelovitije i sveobuhvatnije praćenje problema ovisnosti u Republici Hrvatskoj te pridonosi kvalitetnijem planiranju preventivnih, terapijskih i javnozdravstvenih mjera i politika.

KRETANJE ZLOUPORABE PSIHOAKTIVNIH TVARI U HRVATSKOJ

Izvešće o osobama liječenima zbog zlouporabe psihoaktivnih tvari u Hrvatskoj u 2024. godini

Tablica 1. KRETANJE BROJA OSOBA LIJEČENIH ZBOG ZLOUPORABE PSIHOAKTIVNIH TVARI U HRVATSKOJ OD 2001. DO 2024. GODINE

Godina	Broj svih liječenih osoba	Broj liječenih osoba zbog opioida	Broj liječenih zbog neopijata
2001.	5.320	3.067	2.253
2002.	5.811	4.061	1.750
2003.	5.678	4.087	1.591
2004.	5.768	4.163	1.605
2005.	6.668	4.867	1.801
2006.	7.427	5.611	1.816
2007.	7.464	5.703	1.761
2008.	7.506	5.832	1.674
2009.	7.733	6.251	1.482
2010.	7.550	6.175	1.375
2011.	7.665	6.198	1.467
2012.	7.855	6.357	1.498
2013.	7.857	6.315	1.542
2014.	7.812	6.241	1.571
2015.	7.533	6.123	1.410
2016.	7.106	5.953	1.153
2017.	7.157	5.773	1.384
2018.	6.761	5.434	1.327
2019.	6.858	5.338	1.520
2020.	5.478	4.431	1.047
2021.	5.624	4.605	1.019
2022.	6.078	4.741	1.337
2023.	5.875	4.662	1.213
2024.	5.904	4.489	1.415

Izvor podataka: HZJZ, Registar ovisnosti

Podaci o liječenju ovisnosti pokazuju da je od 2013. godine broj liječenih osoba u padu, a u 2024. godini taj broj iznosio je 5.904. Broj liječenih zbog opioidne ovisnosti smanjio se sa 6.251 u 2009. na 4.489 u 2024. godini, a broj liječenih zbog uporabe neopijata također je pao, s 2.253 u 2001. na 1.415 u 2024. godini. Od 2020. godine, nakon izbijanja COVID-19 pandemije, došlo je do znatnog smanjenja broja zahtjeva za tretmanom zbog uporabe droga, a u 2024. godini ti su se zahtjevi zadržali na razinama iz 2020. godine.

Izvešće o osobama liječenima zbog zlorabe psihoaktivnih tvari u Hrvatskoj u 2024. godini

Tablica 2. BROJ PRVI PUT LIJEČENIH OSOBA UKUPNO, PRVI PUT LIJEČENIH ZBOG ZLOUPORABE OPIOIDA TE NEOPIJATA U HRVATSKOJ 2001. - 2024. GODINE

Godina	Prvi put liječeni	Opioidni tip ovisnosti		Neopijatni tip ovisnosti	
		Broj	%	Broj	%
2001.	2.548	1.066	41,8	1.482	58,2
2002.	2.067	846	40,9	1.221	59,1
2003.	1.840	802	43,6	1.038	56,4
2004.	1.619	732	45,2	887	54,8
2005.	1.770	785	44,4	985	55,6
2006.	2.001	876	43,8	1.125	56,2
2007.	1.779	800	45,0	979	55,6
2008.	1.700	769	45,2	931	55,0
2009.	1.463	667	45,6	796	54,8
2010.	1.180	430	36,4	750	63,6
2011.	1.151	343	29,8	808	70,2
2012.	1.120	313	27,9	807	72,1
2013.	1.125	270	24,0	855	76,0
2014.	1.046	205	19,6	841	80,4
2015.	844	175	20,7	669	79,3
2016.	771	178	23,1	593	76,9
2017.	958	204	21,3	754	78,7
2018.	876	136	15,5	740	84,5
2019.	975	190	19,5	785	80,5
2020.	556	139	25,0	417	75,0
2021.	532	130	24,4	402	75,6
2022.	641	138	21,5	503	78,5
2023.	567	122	21,5	445	78,5
2024.	689	123	17,9	566	82,1

Izvor podataka: HZJZ, Registar ovisnosti

Podaci o prvom liječenju ovisnosti od 2001. do 2024. godine pokazuju silazni trend broja liječenih osoba, osobito izražen od 2020. godine, nakon izbivanja COVID-19 pandemije. U 2024. godini, od ukupno 689 osoba koje su prvi put liječene, 123 su bile liječene zbog opioidne ovisnosti (17,9 %), a njih 566 (82,1 %) zbog uporabe neopijata.

Izvešće o osobama liječenima zbog zlorabe psihoaktivnih tvari u Hrvatskoj u 2024. godini

Tablica 3. BROJ I UDIO PRVI PUT LIJEČENIH ZBOG OPIOIDNE I NEOPIJATSKOVIŠNOSTI U HRVATSKOJ 2001-2024. GODINE

Godina	Opioidni tip ovisnosti		Neopijatni tip ovisnosti	
	Prvi put liječeni	Udio prvi put liječenih u ukupnom broju liječenih zbog opioda	Prvi put liječeni	Udio prvi put liječenih u ukupnom broju liječenih zbog neopijata
2001.	1.066	34,8	1.482	65,8
2002.	846	20,8	1.221	69,8
2003.	802	19,6	1.038	65,2
2004.	732	17,6	887	55,3
2005.	785	16,1	985	54,7
2006.	876	15,6	1.125	61,9
2007.	800	14,0	979	55,6
2008.	769	13,2	931	55,6
2009.	667	10,7	796	53,7
2010.	430	6,7	750	54,5
2011.	343	5,5	808	55,1
2012.	313	4,9	807	53,9
2013.	270	4,3	855	55,4
2014.	205	3,3	841	55,5
2015.	175	2,8	669	47,4
2016.	178	3,0	593	51,4
2017.	204	3,5	754	54,5
2018.	136	2,5	740	55,8
2019.	190	3,6	785	51,6
2020.	139	3,1	417	39,8
2021.	130	2,8	402	39,5
2022.	138	2,9	503	37,6
2023.	122	2,6	445	36,7
2024.	123	2,7	566	40,0

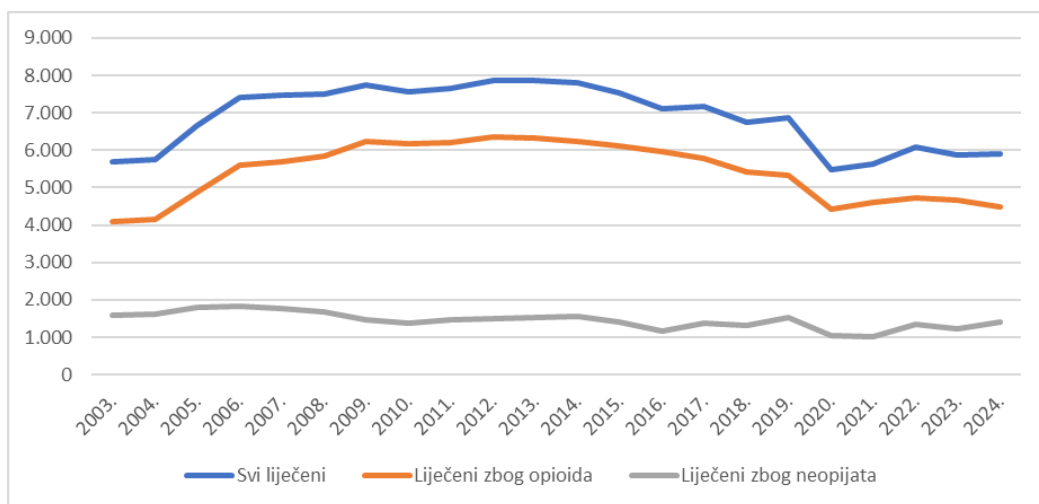
Izvor podataka: HZJZ, Registar ovisnosti

Tijekom godina, broj osoba prvi put liječenih zbog ovisnosti o opioidima znatno se smanjio, s 1.066 u 2001. godini na 123 u 2024. godini, a njihov je udio u ukupnom broju liječenih zbog opioda pao s 34,8 % na 2,7 %. Kod neopijatnih ovisnosti, broj prvi put

Izvešće o osobama liječenima zbog zlorabe psihoaktivnih tvari u Hrvatskoj u 2024. godini

liječenih također se smanjio, s 1.482 u 2001. godini na 566 u 2024. godini, dok je njihov udio u ukupnom broju liječenih pao s 65,8 % na 40,0 %. Ovi podaci ukazuju na silazni trend broja osoba koje prvi put ulaze u tretman, osobito u slučaju ovisnosti o opioidima.

Slika 1. KRETANJE BROJA OSOBA LIJEČENIH ZBOG ZLOUPORABE PSIHOAKTIVNIH TVARI U HRVATSKOJ OD 2003. DO 2024. GODINE

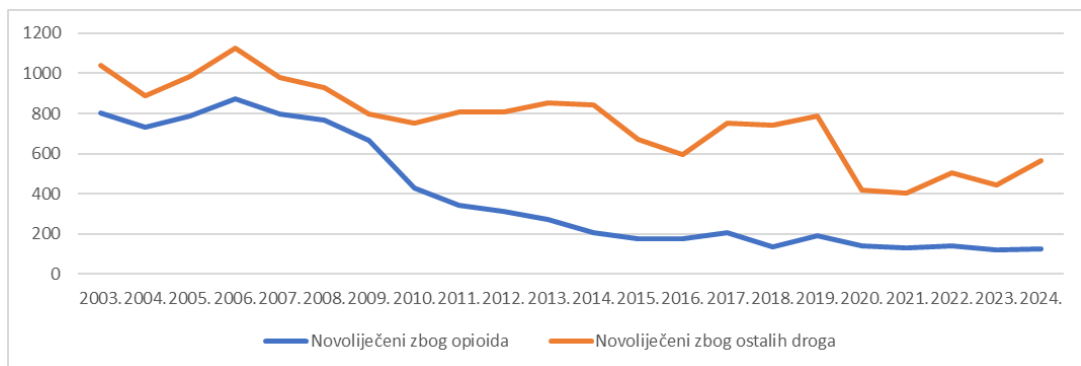

Izvor podataka: HZJZ, Registar ovisnosti

Slika 1. prikazuje da je trend broja liječenih osoba zbog uporabe droga, kao i liječenih zbog ovisnosti o opioidima bio promjenjiv tijekom posljednjih dvadeset godina, s periodima rasta i pada. Najveći porast zabilježen je između 2004. i 2005. godine, a najveći pad između 2019. i 2020. godine. Najviše ukupno liječenih bilo je 2013. godine – 7.857, a kod liječenih zbog opioda najveći je broj zabilježen 2012. godine – 6.357 osoba. Najniži brojevi zabilježeni su tijekom pandemije COVID-19, u 2020. i 2021. godini. Što se tiče liječenih zbog neopijata, također su zabilježeni periodi rasta i pada. Broj liječenih kretao se od 1.816 osoba u 2006. godini do 1.019 u 2021. godini, pri čemu je najveći pad zabilježen između 2019. i 2020. godine.

Izvešće o osobama liječenima zbog zlorporabe psihoaktivnih tvari u Hrvatskoj u 2024. godini

Slika 2. UDIO NOVOLIJECENIH ZBOG UZIMANJA OPIOIDA I NEOPIJATA U RAZDOBLJU 2003-2024. GODINE

Izvor podataka: HZJZ, Registar ovisnosti

Slika 2. prikazuje trendove kretanja novih zahtjeva za liječenjem zbog opioidne i neopijatske ovisnosti u posljednjih dvadeset i jednu godinu. U 2003. godini udio osoba koje su prvi put liječene zbog ovisnosti o opioidima u ukupnom broju liječenih zbog opioidne ovisnosti iznosio je visokih 19,6 %. Od 2003. godine, taj udio postupno je počeo padati, uz kontinuirano smanjenje tijekom narednih godina. Najznačajniji pad zabilježen je između 2003. i 2009. godine, kada je udio pao s 19,6 % na 10,7 %. Nakon 2009. godine, pad se nastavio, ali sporijim tempom. Unatoč blagom porastu u pojedinim godinama nakon 2018., udio je ostao nizak, između 2,5 % i 3,6 % u razdoblju od 2018. do 2024. godine. S druge strane, udio osoba koje su prvi put liječene zbog neopijatne ovisnosti u ukupnom broju liječenih zbog neopijatne ovisnosti bio je promjenjiv, s razdobljima pada i porasta. Najveći pad zabilježen je između 2002. i 2010. godine, kada se udio smanjio s 69,8 % na 54,5 %. Nakon 2018. godine, udio se ponovno počeo smanjivati te je dosegno najnižu razinu od 36,7 % u 2023. godini, dok je u 2024. zabilježen blagi porast na 40,0 %.

Izvešće o osobama liječenima zbog zlorabe psihoaktivnih tvari u Hrvatskoj u 2024. godini

Tablica 4. LIJEČENI ZBOG ZLOUPORABE PSIHOAKTIVNIH TVARI U 2023. I 2024. GODINI U HRVATSKOJ, PREMA DOBI I SPOLU

Dob	2023.				2024.			
	Muškarci		Žene		Muškarci		Žene	
	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%
<15	7	0,1	6	0,6	6	0,1	4	0,4
15-19	127	2,6	56	5,4	173	3,6	62	6,0
20-24	171	3,5	43	4,1	202	4,2	45	4,3
25-29	241	5,0	70	6,8	259	5,3	68	6,5
30-34	318	6,6	84	8,1	313	6,4	85	8,2
35-39	724	15,0	189	18,2	613	12,6	177	17,0
40-44	1.187	24,5	263	25,4	1.122	23,1	266	25,6
45-49	1.119	23,1	170	16,4	1.131	23,2	177	17,0
50-54	543	11,2	79	7,6	605	12,4	75	7,2
55-59	248	5,1	41	4,0	248	5,1	45	4,3
60-64	114	2,4	23	2,2	153	3,1	22	2,1
65+	39	0,8	13	1,3	40	0,8	13	1,3
Ukupno	4.838	82,3	1.037	17,7	4.865	82,4	1.039	17,6

Izvor podataka: HZJZ, Registar ovisnosti

Prema podacima o spolu i dobi liječenih osoba, kao i prethodnih godina, većinu čine muškarci, s omjerom od 4,7:1. Od ukupno 5.904 liječenih osoba u 2024. godini, 4.865 su bili muškarci (82,4 %), a 1.039 žene (17,6 %). Muškarci su najzastupljeniji u dobnoj skupini od 45 do 49 godina (23,2 %), dok su žene najbrojnije u dobnoj skupini od 40 do 44 godine (25,6 %). U usporedbi s 2023. godinom, u 2024. je zabilježen pad udjela u dobnim skupinama od 35 do 39 godina (s 15,5 % na 13,4 %) i od 40 do 44 godine (s 24,7 % na 23,5 %), dok je blagi porast udjela vidljiv među mlađima (od 15 do 29 godina) te u skupinama od 50 do 54 i 60 do 64 godine.

Izvešće o osobama liječenima zbog zlouporabe psihoaktivnih tvari u Hrvatskoj u 2024. godini

Tablica 5. PROSJEČNE DOBI OSOBA LIJEČENIH ZBOG ZLOUPORABE PSIHOAKTIVNIH TVARI U HRVATSKOJ 2007-2024.

Godina liječenja	Prosječna dob		
	Muškarci	Žene	Ukupno
2007.	29,8	29,2	29,7
2008.	30,1	29,5	30,0
2009.	31,2	30,5	31,1
2010.	31,8	30,6	31,6
2011.	32,4	31,1	32,2
2012.	33,1	31,8	32,8
2013.	34,0	32,9	33,8
2014.	34,7	33,2	34,4
2015.	35,6	34,5	35,0
2016.	36,8	35,4	36,5
2017.	37,6	36,0	37,3
2018.	38,4	36,7	38,1
2019.	38,3	36,5	38
2020.	39,3	37,4	39,0
2021.	40,1	38,9	40,2
2022.	41,1	39,2	40,8
2023.	42,1	39,9	41,7
2024.	42,2	39,7	41,8

Izvor podataka: HZJZ, Registar ovisnosti

Kao i u cijeloj Europi, i u Republici Hrvatskoj bilježi se trend starenja među osobama liječenim zbog ovisnosti, pri čemu prosječna dob liječenih osoba kontinuirano raste. Budući da bilježimo liječene osobe zbog zlouporabe i/ili ovisnosti o svim vrstama droga, dobni raspon je vrlo širok. Najmlađa zabilježena osoba imala je 13, a najstarija 74 godine. Od 2007. godine bilježi se porast prosječne dobi i kod žena i kod muškaraca, a podaci za 2024. godinu potvrđuju nastavak tog trenda, osobito među muškarcima, kod kojih je zabilježena najviša prosječna dob do sada.

Prosječna dob žena iznosi 39,7 godina, što je povećanje od 6,5 godina u odnosu na 2014. godinu. Kod muškaraca, prosječna dob iznosi 42,2 godine, što je povećanje od 7,5 godina u istom razdoblju.

Izvrješće o osobama liječenima zbog zlouporabe psihoaktivnih tvari u Hrvatskoj u 2024. godini

RASPODJELA PO ŽUPANIJAMA I USTANOVAMA LIJEČENJA

Problem povezan s uporabom droga, izražen kroz broj liječenih osoba u odnosu na broj stanovnika, omogućuje uvid u prostornu raspodjelu liječenih po pojedinim područjima. Broj liječenih osoba u županijama u odnosu na broj stanovnika (na 100.000 stanovnika u dobi od 15 do 64 godine) prikazan je u Tablici 6. Na razini Republike Hrvatske stopa iznosi 242,3 na 100.000 stanovnika u navedenoj dobnoj skupini. U sedam županija, uključujući i Grad Zagreb, stopa liječenih osoba viša je od nacionalnog prosjeka. To su: Zadarska županija (544,1), Istarska (525,0), Šibensko-kninska (427,4), Primorsko-goranska (348,7), Splitsko-dalmatinska (313,6), Dubrovačko-neretvanska (299,4) i Grad Zagreb (296,4). Ostale županije bilježe stope niže od hrvatskog prosjeka. Iako su nam dostupni podaci iz zdravstvenog sektora, kao i iz terapijskih zajednica i zatvorskog sustava, za precizniju procjenu raširenosti konzumacije droga i ovisnosti o drogama potrebno je uključiti i druge izvore – poput podataka o kriminalitetu droga, analize otpadnih voda i sličnih pokazatelja. Tek potpunom analizom podataka iz više izvora može se dobiti sveobuhvatnija slika problematike povezane s uporabom droga u cijeloj zemlji.

Na problematiku ovisnosti, kao i na općenitu pojavnost bolesti i poremećaja, mogu utjecati populacijske, prostorne i ekonomske značajke pojedine županije. Iako priobalni dio Hrvatske (osobito otoci) tijekom ljeta ostvaruje mnoge prednosti turizma, zimski mjeseci u manjim sredinama donose prijetnju dosade te manjka interesa i aktivnosti.

Tablica 6. OSOBE LIJEČENE ZBOG ZLOUPORABE PSIHOAKTIVNIH TVARI I STOPE NA 100.000 STANOVNIKA U DOBI OD 15. DO 64. GODINE, OSOBE PRVI PUT LIJEČENE PREMA ŽUPANIJI PREBIVALIŠTA U HRVATSKOJ 2024. GODINE

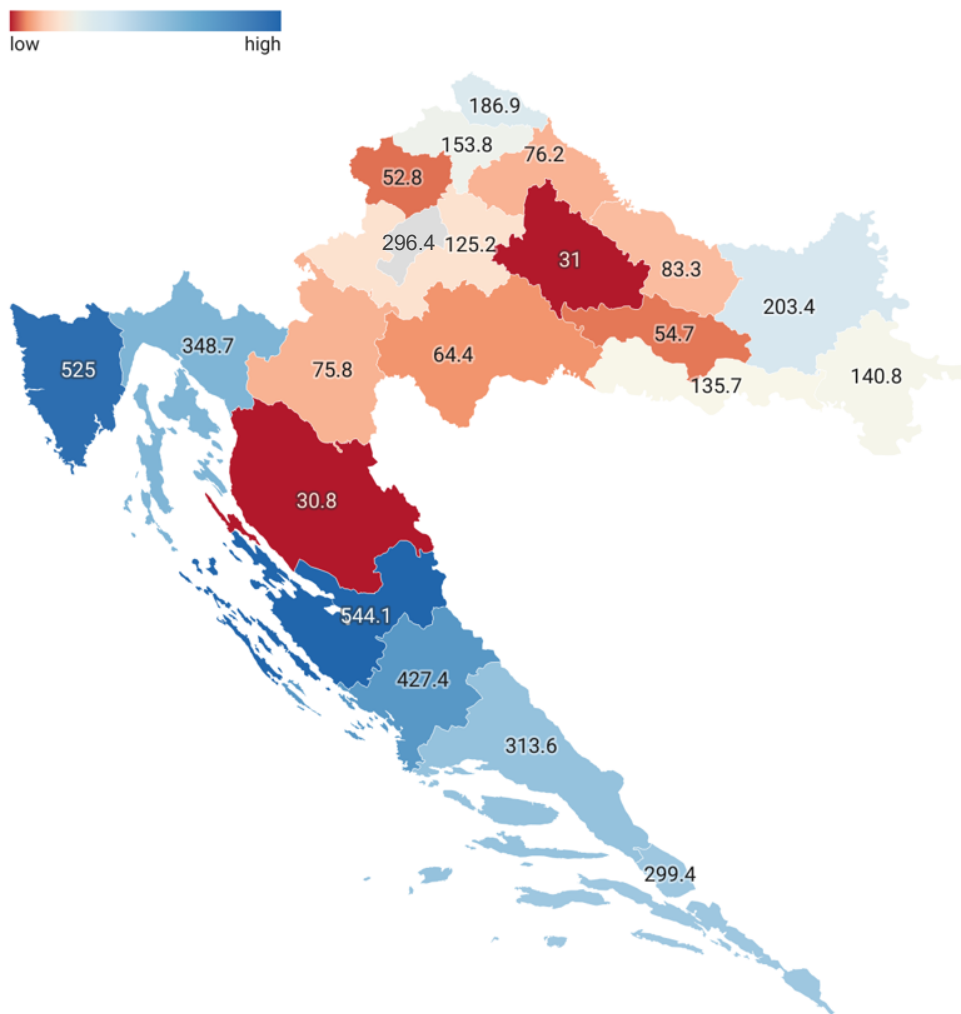
Županija	Liječene osobe ukupno					Prvi put liječeni			
	Broj	Broj stanovnika	Stopa na 100.000*	Od toga opiodi	stopa na 100.000*	Svi tipovi ovisnosti	Udio od liječenih osoba u županiji (%)	Od toga opiodni tip	Udio od <u>prvi put</u> liječenih u županiji (%)
Grad Zagreb	1.469	495.561	296,4	946	190,9	222	15,1	25	11,3
Zagrebačka	243	194.071	125,2	138	71,1	41	16,9	5	12,2
Krapinsko-zagorska	41	77.588	52,8	13	16,8	12	29,3	0	0,0

Sisačko-moslavačka	54	83.814	64,4	20	23,9	21	38,9	4	19,0
Karlovačka	52	68.587	75,8	27	39,4	16	30,8	2	12,5
Varaždinska	159	103.356	153,8	137	132,6	13	8,2	1	7,7
Koprivničko-križevačka	48	62.969	76,2	27	42,9	9	18,8	1	11,1
Bjelovarsko-bilogorska	19	61.284	31,0	10	16,3	5	26,3	1	20,0
Primorsko-goranska	566	162.323	348,7	525	323,4	24	4,2	10	41,7
Ličko-senjska	8	25.996	30,8	3	11,5	2	25,0	0	0,0
Virovitičko-podravska	36	43.199	83,3	18	41,7	8	22,2	0	0,0
Požeško-slavonska	21	38.366	54,7	17	44,3	3	14,3	1	33,3
Brodsko-posavska	108	79.588	135,7	89	111,8	7	6,5	2	28,6
Zadarska	541	99.425	544,1	508	510,9	29	5,4	9	31,0
Osječko-baranjska	326	160.247	203,4	225	140,4	51	15,6	7	13,7
Šibensko-kninska	242	56.625	427,4	213	376,2	17	7,0	8	47,1
Vukovarsko-srijemska	122	86.618	140,8	109	125,8	5	4,1	0	0,0
Splitsko-dalmatinska	843	268.833	313,6	633	235,5	115	13,6	21	18,3
Istarska	655	124.767	525,0	559	448,0	36	5,5	5	13,9
Dubrovačko-neretvanska	213	71.150	299,4	178	250,2	25	11,7	10	40,0
Međimurska	123	65.793	186,9	84	127,7	15	12,2	3	20,0
Ukupno Hrvatska	5.889	2.430.160	242,3	4.479	184,3	676	11,5	115	17,0
Druge države	15			10		13	86,7	8	61,5
UKUPNO	5.904			4.489		689	11,7	123	17,9

*Stope na 100.000 stanovnika dobi od 15 do 64 godina (Procjena broja stanovnika sredinom 2023. na temelju podataka Popisa stanovništva 2021, DZS)

Izvešće o osobama liječenima zbog zlorabe psihoaktivnih tvari u Hrvatskoj u 2024. godini

Slika 3. LIJEČENE OSOBE U HRVATSKOJ PO ŽUPANIJAMA 2024. GODINE, STOPE NA 100.000 STANOVNIKA

Izješće o osobama lijećenima zbog zlouporabe psihoaktivnih tvari u Hrvatskoj u 2024. godini

Tablica 7. BROJ OSOBA LIJEČENIH ZBOG ZLOUPORABE PSIHOAKTIVNIH TVARI U IZVANBOLNIČKIM UVJETIMA U HRVATSKOJ 2024. GODINE, BROJ I UDIO OSOBA LIJEČENIH ZBOG UPORABE OPIOIDA U IZVANBOLNIČKIM UVJETIMA

Služba za izvanbolničko liječenje ovisnosti	Broj liječenih osoba	%	Broj liječenih zbog opioda	%
Grad Zagreb	513	10,8	327	8
Zagrebačka županija	48	1	47	1,2
Krapinsko-zagorska županija	4	0,1	0	0
Sisačko-moslavačka županija	19	0,4	8	0,2
Varaždinska županija	144	3	132	3,2
Koprivničko-križevačka županija	31	0,7	17	0,4
Primorsko-goranska županija	511	10,8	497	12,2
Virovitičko-podravska županija	30	0,6	18	0,4
Požeško-slavonska županija	23	0,5	15	0,4
Brodsko-posavska županija	84	1,8	82	2
Zadarska županija	505	10,6	502	12,3
Osječko-baranjska županija	270	5,7	180	4,4
Šibensko-kninska županija	213	4,5	205	5
Vukovarsko-srijemska županija	103	2,2	103	2,5
Splitsko-dalmatinska županija	749	15,8	619	15,2
Istarska županija	536	11,3	463	11,4
Poreč	70	1,5	69	1,7
Dubrovačko-neretvanska županija	172	3,6	158	3,9
Karlovačka županija	28	0,6	15	0,4

Izješće o osobama lijećenima zbog zloporabe psihoaktivnih tvari u Hrvatskoj u 2024. godini

Međimurska županija	113	2,4	79	1,9
KBC „Sestre milosrdnice” – ambulanta	586	12,3	535	13,1
UKUPNO	4.752	100	4.071	100

Izvor podataka: HZJZ, Registar ovisnosti

U službama za zaštitu mentalnog zdravlja, prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti u 2024. godini ukupno je liječeno 4.752 osoba, od kojih je 4.071 liječena zbog ovisnosti o opioidima. Služba unutar Nastavnog zavoda za javno zdravstvo Splitsko-dalmatinske županije ima najveći udio liječenih osoba (15,8 %) i liječenih zbog opioda (15,2 %). Ambulanta KBC-a „Sestre milosrdnice” također bilježi visok udio ukupno liječenih (12,3 %) i liječenih zbog opioda (13,1 %). Službe unutar Nastavnog zavoda za javno zdravstvo Istarske županije, Nastavnog zavoda za javno zdravstvo Dr. Andrija Štampar, Nastavnog zavoda za javno zdravstvo Primorsko – goranske županije te Zavoda za javno zdravstvo Zadarske županije slijede sa značajnim udjelima ukupnog broja liječenih. Najniži brojevi zabilježeni u Službama u Krapinsko-zagorskoj, Sisačko-moslavačkoj i Požeško-slavonskoj županiji.

Tablica 8. BROJ OSOBA BOLNIČKI LIJEČENIH ZBOG ZLOUPORABE PSIHOAKTIVNIH TVARI U HRVATSKOJ 2024. GODINE

Stacionarna zdravstvena ustanova	Broj liječenih osoba	Stacionarni boravci		Dnevna bolnica
		Broj	%	
Klinika za psihijatriju Vrapče	716	1.030	66,1	0
Klinički bolnički centar "Sestre milosrdnice"	156	161	10,3	0
Klinika za psihijatriju Sveti Ivan	149	241	15,5	5
Neuropsihijatrijska bolnica "Dr. I. Barbot" Popovača	19	19	1,2	0
Klinička bolnički centar Rijeka	17	17	1,1	1
Županijska specijalna bolnica Insula	48	48	3,1	1

Izvešće o osobama liječenima zbog zlouporabe psihoaktivnih tvari u Hrvatskoj u 2024. godini

Opća bolnica "Dr. J. Benčević", Slavonski Brod	5	7	0,4	1
Klinička bolnički centar Osijek	4	4	0,3	1
Opća bolnica Šibensko-kninske županije	0	0	0	2
Opća bolnica Vinkovci	2	2	0,1	0
Opća bolnica Pula	10	10	0,6	3
Opća bolnica Dubrovnik	2	2	0,1	4
Klinička bolnica Dubrava	4	4	0,3	0
Klinički bolnički centar Split	6	6	0,4	21
Klinički bolnički centar Zagreb	1	1	0,1	1
Opća bolnica Vukovar	0	0	0	2
Opća bolnica Zadar	1	1	0,1	0
Specijalna bolnica za psihijatriju palijativnu skrb Sveti Rafael Strmac	2	2	0,1	0
Opća bolnica Čakovec	4	4	0,3	0
UKUPNO STACIONARNE ZDRAVSTVENE USTANOVE	1.146	1.559	100	43

Izvor podataka: HZJZ, Registar ovisnosti

Prema podacima Registra ovisnosti, tijekom 2024. godine u stacionarnim zdravstvenim ustanovama liječeno je ukupno 1.146 osoba zbog mentalnih poremećaja i poremećaja ponašanja uzrokovanih uporabom droga. Ostvareno je 1.559 stacionarnih boravaka, a dodatno je zabilježeno 43 slučaja liječenja u dnevnoj bolnici.

Najveći broj liječenih osoba evidentiran je u Klinici za psihijatriju Vrapče – ukupno 716 osoba, uz 1.030 stacionarnih boravaka, što čini čak 66,1 % svih hospitalizacija. Slijede Klinički bolnički centar "Sestre milosrdnice" s 156 osoba i 161 stacionarnim boravkom (10,3 %), te Klinika za psihijatriju Sveti Ivan sa 149 liječenih osoba i 241 boravkom (15,5 %).

Izvešće o osobama liječenima zbog zlouporabe psihoaktivnih tvari u Hrvatskoj u 2024. godini

Tablica 9. BROJ OSOBA LIJEČENIH U TERAPIJSKOJ ZAJEDNICI ZBOG UPORABE PSIHOAKTIVNIH TVARI U HRVATSKOJ 2024. GODINE

Terapijska zajednica	Opiodi	%	Neopijati	%	Ukupno
Moji dani	6	27,3	16	72,7	22
Dom za ovisnike zajednica Susret	11	61,1	7	38,9	18
Mondo nuovo	17	54,8	14	45,2	31
Pet plus	13	50	13	50	26
Reto centar ZG	18	31,6	39	68,4	57
Udruga Ne-ovisnost	13	68,4	6	31,6	19
Zajednica Cenacolo	5	50,0	5	50,0	10
Zajednica Papa Ivan XXIII	31	22,0	110	78,0	141
Ukupno	114	35,2	210	64,8	324

U terapijskim zajednicama u Hrvatskoj tijekom 2024. godine liječene su ukupno 324 osobe zbog uporabe psihoaktivnih tvari. Zbog uporabe opioda u terapijskim je zajednicama bilo 114 osoba (35,2 %), a 210 osoba (64,8 %) zbog uporabe neopijata, što ukazuje na izraženiji udio neopijatske ovisnosti u ovom tipu tretmana. Najveći broj liječenih osoba zabilježen je u Zajednici Papa Ivan XXIII, gdje je ukupno bilo 141 osoba, od kojih je čak 78 % (110 osoba) liječeno zbog uporabe neopijata. Visok udio neopijatskih ovisnosti prisutan je i u Reto centru Zagreb, gdje je 68,4 % liječenih osoba (39 od ukupno 57) imalo neopijatsku ovisnost, te u zajednici Moji dani, u kojoj je 72,7 % osoba bilo liječeno zbog neopijata.

Izvešće o osobama liječenima zbog zlouporabe psihoaktivnih tvari u Hrvatskoj u 2024. godini

Tablica 10. BROJ OSOBA LIJEČENIH U ZATVORSKOM SUSTAVU ZBOG UPORABE PSIHOAKTIVNIH TVARI U HRVATSKOJ 2024. GODINE

Ustanova liječenja	Opioidi	%	Neopijati	%	Ukupno
Kaznionica u Lepoglavi	17	65,4	9	34,6	26
Kaznionica u Glini	18	60,0	12	40,0	30
Zatvor u Gospiću	2	66,7	1	33,3	3
Zatvor u Osijeku	30	96,8	1	3,2	31
Zatvor u Puli	58	92,2	5	7,8	63
Zatvor u Šibeniku	8	88,9	1	11,1	9
Zatvor u Bjelovaru	4	100,0	0	0,0	4
Zatvor u Varaždinu	3	100,0	0	0,0	3
Zatvor u Zadru	35	87,5	5	12,5	40
Zatvor u Zagrebu	10	66,7	5	33,3	15
Ukupno	185	82,6	39	17,4	224

Prema podacima o liječenju osoba u zatvorskom sustavu u Hrvatskoj tijekom 2024. godine, ukupno su evidentirane 224 osobe liječene zbog uporabe psihoaktivnih tvari. Od toga je značajna većina, njih 185 (82,6 %), bila liječena zbog ovisnosti o opioidima, dok je 39 osoba (17,4 %) bilo liječeno zbog uporabe neopijata.

Najveći broj liječenih zabilježen je u Zatvoru u Puli, gdje su evidentirane 63 osobe, od kojih su gotovo sve, njih 92,2 % (58 osoba), bile liječene zbog opioda. Visok broj liječenih osoba u zatvorskom sustavu također je evidentiran u Zatvoru u Zadru (40 osoba) te Zatvoru u Osijeku (31 osoba), pri čemu su i u tim ustanovama dominantni bili slučajevi opioidne ovisnosti (87,5 % i 96,8 %).

Izješće o osobama liječenima zbog zlouporabe psihoaktivnih tvari u Hrvatskoj u
2024. godini

SOCIOEKONOMSKE ZNAČAJKE OSOBA LIJEČENIH ZBOG
ZLOUPORABE PSIHOAKTIVNIH TVARI U HRVATSKOJ 2024. GODINE

Tablica 11. OSOBE LIJEČENE ZBOG UPORABE PSIHOAKTIVNIH TVARI
U HRVATSKOJ 2024. GODINE PREMA STUPNJU
OBRAZOVANJA I DOBI

DOBNE SKUPINE	NAJVIŠI STUPANJ OBRAZOVANJA									UKUPNO
	NEZAVRŠENA OSNOVNA ŠKOLA	ZAVRŠENA OSNOVNA ŠKOLA	NEZAVRŠENA SREDNJA ŠKOLA	ZAVRŠENA SREDNJA ŠKOLA	NEZAVRŠENA VIŠA ŠKOLA ILI FAKULTET	ZAVRŠENA VIŠA ŠKOLA	ZAVRŠEN FAKULTET	DRUGO	NEPOZNATO	
0	6	3	1	-	-	-	-	-	-	10
15-19	6	84	90	48	3	-	-	1	3	235
20-24	3	22	33	170	11	-	4	-	4	247
25-29	1	26	46	215	13	10	6	-	10	327
30-34	11	27	45	252	17	9	24	1	12	398
35-39	18	79	88	517	13	25	31	1	18	790
40-44	16	75	142	1.019	34	44	36	3	19	1.388
45-49	13	111	135	930	26	43	35	4	11	1.308
50-54	-	51	93	470	15	30	19	-	2	680
55-59	2	31	27	211	6	7	7	-	2	293
60-64	1	19	16	132	5	7	10	-	-	190
>65	-	4	1	23	2	1	5	-	2	38
Ukupno	77	532	717	3.987	145	176	177	10	83	5.904

Izvor podataka: HZJZ, Registar ovisnosti

Obrazovna struktura liječenih osoba pokazuje da je najzastupljeniji obrazovni stupanj završena srednja škola, koju ima ukupno 3.987 osoba, odnosno 67,5 % svih uključenih u tretman. Nezavršena srednja škola registrirana je kod 717 osoba (12,1 %), dok je završena osnovna škola zabilježena kod 532 osobe, što čini 9 % liječenih. Više i visoko obrazovanje (završena viša škola i fakultet) zastupljeni su po 3 %, dok

Izvešće o osobama liječenima zbog zlouporabe psihoaktivnih tvari u Hrvatskoj u 2024. godini

nezavršeno osnovno obrazovanje čini 1,3 % ukupnog uzorka.

Pritom su obrazovne razlike vidljive i kroz dobne skupine. Osobe srednje životne dobi (od 35 do 49 godina), koje čine više od trećine ukupno liječenih, u najvećem broju imaju završenu srednju školu, što odražava obrazovne trendove karakteristične za njihovu generaciju. Kod mlađih osoba, osobito u dobi od 15 do 24 godine, uočava se veći udio osoba sa završenom osnovnom školom i nezavršenom srednjom školom, što je dijelom posljedica njihovog trenutnog školovanja ili ranog napuštanja obrazovnog sustava. Starije osobe (50+), iako brojčano manje zastupljene, češće imaju niže obrazovne razine, uključujući nezavršenu osnovnu školu, što je u skladu s obrazovnim prilikama tijekom vremena njihova odrastanja.

Tablica 12. OSOBE LIJEČENE ZBOG UPORABE PSIHOAKTIVNIH TVARI U HRVATSKOJ 2024. GODINE PREMA RADNOM STATUSU I SPOLU

Radni status	Muški	Muški %	Ženski	Ženski %	Ukupno	Ukupno %
Redovan posao	1.347	27,7	261	25,1	1.608	27,2
Povremeni posao	532	10,9	107	10,3	639	10,8
Rad „na crno“	403	8,3	78	7,5	481	8,1
Nezaposlen	1.859	38,2	447	43	2.306	39,1
Učenik	131	2,7	59	5,7	190	3,2
Student	39	0,8	22	2,1	61	1
Umirovljenik	171	3,5	18	1,7	189	3,2
Samostalna djelatnost	135	2,8	13	1,3	148	2,5
Invalidski umirovljenik	167	3,4	12	1,2	179	3
Nepoznato	81	1,7	22	2,1	103	1,7
Ukupno	4.865	100	1.039	100	5.904	100

Izvor podataka: HZJZ, Registar ovisnosti

Najveći udio liječenih osoba bio je nezaposlen – čak 39,1 % svih pacijenata (2.306 osoba), od čega je 38,2 % muškaraca i 43,0 % žena, što ukazuje na nešto veću nezaposlenost među ženama u ovoj populaciji. Slijede osobe koje su imale redovan posao (27,2 % ukupno), pri čemu je takav status imalo 27,7 % muškaraca i 25,1 % žena.

Povremeni poslovi zabilježeni su kod 10,8 % pacijenata, a rad „na crno“ kod 8,1 %, također s većim udjelom muškaraca u obje kategorije.

Izvešće o osobama liječenima zbog zlouporabe psihoaktivnih tvari u Hrvatskoj u 2024. godini

Učenici i studenti činili su manji udio – učenika je bilo 3,2 %, a studenata 1 %, pri čemu je među ženama zabilježen nešto veći udio učenica (5,7 %) i studentica (2,1 %) u odnosu na muškarce.

Umirovljenici i invalidski umirovljenici zajedno su činili 6,2 % liječenih, dok je 2,5 % osoba imalo status samostalne djelatnosti.

Tablica 13. OSOBE LIJEČENE ZBOG UPORABE PSIHOAKTIVNIH TVARI U HRVATSKOJ 2024. GODINE PREMA UVJETIMA ŽIVOTA I SPOLU

Sadašnji uvjeti života (s kim)	Muški	%	Ženski	%	Ukupno	%
Živi sam	1.120	23	154	14,8	1.274	21,6
S primarnom obitelji (roditelji)	2.016	41,4	313	30,1	2.329	39,4
Sam s djetetom	63	1,3	90	8,7	153	2,6
S partnerom	470	9,7	185	17,8	655	11,1
S partnerom i djetetom	709	14,6	200	19,2	909	15,4
S prijateljima	51	1	15	1,4	66	1,1
Drugo	398	8,2	77	7,4	475	8
Nepoznato	38	0,8	5	0,5	43	0,7
Ukupno	4.865	100	1.039	100	5.904	100

Izvor podataka: HZJZ, Registar ovisnosti

Najveći udio liječenih osoba živi s primarnom obitelji (najčešće roditeljima) – ukupno 2.329 osoba (39,4 %), pri čemu je taj udio veći kod muškaraca (41,4 %) nego kod žena (30,1 %).

Sljedeća najčešća kategorija su osobe koje žive same, što čini 21,6 % ukupno liječenih (1.274 osobe). Samostalno stanovanje je češće kod muškaraca (23 %) nego kod žena (14,8 %).

Značajan broj liječenih osoba živi s partnerom i djetetom – ukupno 909 osoba (15,4 %), dok samo s partnerom živi 655 osoba (11,1 %). U obje navedene kategorije žene su zastupljenije u odnosu na muškarce.

Žene koje žive same s djetetom, čine 8,7 %, dok je taj udio među muškarcima 1,3 %, što ukazuje na razlike u obiteljskim ulogama i odgovornostima.

Izvjeshće o osobama liječenima zbog zlouporabe psihoaktivnih tvari u Hrvatskoj u 2024. godini

Tablica 14. OSOBE LIJEČENE ZBOG UPORABE PSIHOAKTIVNIH TVARI U HRVATSKOJ 2024. GODINE PREMA RODITELJSKOM STATUSU

IMA LI DJECE	Spol				Ukupno	
	Muški		Ženski			
	Broj	%	Broj	%	Broj	%
DA	1.810	37,2	554	53,3	2.364	40,0
NE	2.977	61,2	433	41,7	3.410	57,8
DA, ODUZETA RODITELJSKA PRAVA	32	0,7	35	3,4	67	1,1
NADZOR NAD RODITELJSKIM PRAVOM	6	0,1	11	1,1	17	0,3
NEPOZNATO	40	0,8	6	0,6	46	0,8
UKUPNO	4.865	100	1.039	100	5.904	100

Izvor podataka: HZJZ, Registar ovisnosti

U 2024. godini, među osobama liječenima zbog uporabe psihoaktivnih tvari u Hrvatskoj, njih 40 % (2.364 osobe) imalo je djecu. Roditeljstvo je znatno češće među liječenim ženama – 554 žene, odnosno 53,3 % svih liječenih žena, imaju djecu u odnosu na 1.810 ili 37,2 % muškaraca. Kod 17 osoba provodi se nadzor nad roditeljskim pravima (5 očeva i 11 majki), dok je kod 67 liječenih osoba (35 žena i 32 muškarca) došlo do oduzimanja roditeljskih prava.

Ova raspodjela ukazuje na to da se značajan dio osoba u tretmanu nalazi u roditeljskoj ulozi, pri čemu žene češće imaju djecu te češće dolaze u situacije gubitka ili ograničenja roditeljskih prava. Takvi podaci naglašavaju važnost uključivanja obiteljskog i roditeljskog konteksta u planiranje tretmana i pružanje podrške, osobito ženama.

Izvešće o osobama liječenima zbog zlorabe psihoaktivnih tvari u Hrvatskoj u 2024. godini

Tablica 15. OSOBE LIJEČENE ZBOG ZLOUPORABE PSIHOAKTIVNIH TVARI U HRVATSKOJ 2024. GODINE PREMA BRAČNOM STATUSU I ŽIVOTU S DRUGIM UŽIVATELJEM PSIHOAKTIVNIH TVARI

Bračni status	Živi s drugim uživateljima							
	Da	%	Ne	%	Nepoznato	%	Ukupno	%
U braku (prvi brak)	122	19,1	759	14,8	11	8,9	892	15,1
U braku (drugi brak)	18	2,8	70	1,4	0	0,0	88	1,5
Neudana/neoženjen	269	42,2	2939	57,1	60	48,8	3.268	55,4
Rastavljen/a	74	11,6	785	15,3	14	11,4	873	14,8
Udovac/Udovica	6	0,9	81	1,6	3	2,4	90	1,5
Izvanbračna zajednica	139	21,8	490	9,5	7	5,7	636	10,8
Nepoznato	10	1,6	19	0,4	28	22,8	57	1,0
Ukupno	638	100	5.143	100	123	100	5.904	100

Izvor podataka: HZJZ, Registar ovisnosti

Tablica prikazuje raspodjelu osoba liječenih zbog zlorabe psihoaktivnih tvari u Hrvatskoj tijekom 2024. godine, prema bračnom statusu i tome žive li s drugim korisnikom psihoaktivnih tvari. Od ukupno evidentiranih 5.904 osoba, njih 638 (10,8 %) živi s drugim korisnikom sredstava ovisnosti.

Najveći udio liječenih osoba čine neudani/neoženjeni (55,4 %), a unutar te skupine nalazi se i najveći broj onih koje žive s drugim korisnikom psihoaktivnih tvari (42,2 %). Izvanbračne zajednice obuhvaćaju 10,8 % svih liječenih, ali čine čak 21,8 % onih koji žive s drugim korisnikom. Osobe u prvom braku čine 16,6 % ukupnog uzorka, a među njima je 19,1 % onih koji žive s drugim korisnikom. Rastavljeni čine 14,8 % svih liječenih, pri čemu je među njima 11,6 % osoba koje žive s drugim korisnikom psihoaktivnih tvari.

Izvješće o osobama liječenima zbog zlouporabe psihoaktivnih tvari u Hrvatskoj u 2024. godini

Tablica 16. OSOBE LIJEČENE U HRVATSKOJ ZBOG ZLOUPORABE DROGA U RAZDOBLJU 2020-2024. GODINE PREMA GLAVNOM SREDSTVU OVISNOSTI

Vrsta glavnog sredstva	Broj liječenih osoba									
	2020.		2021.		2022.		2023.		2024.	
	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%
Opioidi	4.431	80,9	4.605	81,9	4.741	78,0	4.662	79,4	4.489	76,0
Kokain	165	3,0	155	2,8	199	3,3	235	4,0	309	5,2
Stimulativna sredstva	131	2,4	163	2,9	217	3,6	192	3,3	260	4,4
Sedativi	36	0,7	45	0,8	126	2,1	112	1,9	107	1,8
Halucinogeni	6	0,1	3	0,1	5	0,1	4	0,1	3	0,1
Hlapljiva otapala	0	0,0	1	0,02	2	0,0	0	0,0	0	0,0
Kanabinoidi	671	12,2	589	10,5	687	11,3	587	10,0	700	11,9
Više i ostalo	38	0,7	63	1,1	101	1,7	83	1,4	36	1,4
Ukupno	5.478	100	5.624	100	6.078	100	5.875	100	5.904	100

Izvor podataka: HZJZ, Registar ovisnosti

Tablica prikazuje broj i udio osoba liječenih zbog zlouporabe droga u Hrvatskoj u razdoblju od 2020. do 2024. godine, razvrstanih prema vrsti glavnog sredstva ovisnosti.

Opioidi su tijekom cijelog razdoblja ostali najčešće prijavljeno glavno sredstvo ovisnosti. Njihov udio je u blagom padu: s 80,9 % u 2020. godini na 76,0 % u 2024., iako i dalje čine veliku većinu liječenih osoba, kojih je bilo 4.489 u 2024. godini.

Kanabinoidi su drugo najčešće sredstvo ovisnosti, s udjelom koji se kretao između 10 % i 12 %, uz blago povećanje broja liječenih u 2024. godini (700 osoba, 11,9 %).

Značajan je porast liječenja zbog kokaina kao glavnog sredstva ovisnosti, čiji je udio porastao s 3,0 % u 2020. na 5,2 % u 2024. godini (309 osoba).

Izješće o osobama lijećenima zbog zlouporabe psihoaktivnih tvari u Hrvatskoj u 2024. godini

Stimulativna sredstva (osim kokaina) također bilježe rast – s udjelom od 2,4 % u 2020. na 4,4 % u 2024. godini, odnosno 260 liječenih osoba u posljednjoj godini promatranog razdoblja.

Sedativi su zabilježili vidljiv porast u 2022. godini (126 osoba, 2,1 %), no njihov broj i udio se potom smanjuju (107 osoba, 1,8 % u 2024.). Halucinogeni i hlapljiva otapala tijekom cijelog razdoblja zabilježeni su u vrlo malom broju slučajeva (ispod 0,1 %).

Tablica 17. BROJ OSOBA NA SUPSTITUCIJSKOJ TERAPIJI METADONOM I BUPRENORFINOM S PROSJEČNIM DOZAMA, 2019. – 2024.

Godina	Metadon – broj osoba	Metadon – prosječna doza (mg)	Buprenorfin – broj osoba	Buprenorfin – prosječna doza (mg)
2019.	2.311	90	2.336	10
2020.	1.916	89	2.021	10
2021.	1.949	92	2.105	10
2022.	2.004	95	2.137	10
2023.	2.059	96	2.208	11
2024.	1.951	95	2.127	11

Izvor podataka: HZJZ, Registar ovisnosti

Tablica prikazuje broj osoba liječenih metadonom i buprenorfinom u Hrvatskoj u razdoblju od 2019. do 2024. godine, kao i prosječnu dnevnu dozu ovih lijekova za svaku godinu.

Broj osoba liječenih metadonom u promatranom razdoblju varirao je, uz blago opadajući trend. Najveći broj zabilježen je 2019. godine (2.311 osoba), dok je u 2024. godini metadonom liječeno 1.951 osoba, što je pad od 15,5 % u odnosu na početak promatranog razdoblja. Prosječna doza metadona postupno je rasla, s 90 mg u 2019. na 96 mg u 2023. godini.

Kod buprenorfina se bilježi manji pad broja liječenih osoba u 2024. (2.127 osoba) u odnosu na prethodnu godinu (2.208), ali je ukupan broj liječenih ostao relativno stabilan kroz cijelo razdoblje. Prosječna dnevna doza buprenorfina u promatranim godinama bila je konstantna (10 i 11 mg).

Izvešće o osobama liječenima zbog zlouporabe psihoaktivnih tvari u Hrvatskoj u 2024. godini

Tablica 18. BROJ LIJEČENIH OSOBA ZBOG UPORABE DROGA U HRVATSKOJ 2024. GODINE, PREMA DOBI I GLAVNOM SREDSTVU

GLAVNO SREDSTVO	<15	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-65	>65	UKUPNO	%
Heroin	-	1	10	58	127	458	1.078	1.119	609	259	157	32	3.908	66,2
Metadon	-	-	1	4	5	32	38	40	23	5	8	1	157	2,7
Ostali opijati	-	-	2	1	5	3	3	3	2	1	4	-	24	0,4
Buprenorfin	-	1	9	23	46	97	105	57	16	7	8	1	370	6,3
Tramadol	-	-	-	6	4	2	9	2	4	1	-	-	28	0,5
Fentanil	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	2	0,0
Kokain	-	25	37	51	57	59	44	21	8	4	-	-	306	5,2
Crack	-	-	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	3	0,1
Amfetamini	-	18	25	51	36	43	21	15	-	2	-	-	211	3,6
Metamfetamini	-	2	1	5	4	2	4	2	-	-	-	-	20	0,3
Ecstasy	-	6	4	2	2	2	4	4	-	-	-	-	24	0,4
Drugi stimulansi	-	-	-	1	2	2	-	-	-	-	-	-	5	0,1
Barbiturati	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	2	0,0
Benzodiazepini	-	1	5	5	9	6	18	13	6	9	7	3	82	1,4
Drugi hipnotici i sedativi	-	-	1	-	1	1	1	2	2	-	1	-	9	0,2
GHB/GBL	-	-	1	2	3	3	1	1	1	-	-	-	12	0,2
Ketamin	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	2	0,0
LSD	-	-	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	3	0,0
Kanabinoidi	10	175	147	109	89	68	56	25	6	3	-	1	689	11,7

Izješće o osobama liječenima zbog zlouporabe psihoaktivnih tvari u Hrvatskoj u 2024. godini

Sintetski kanabinoidi	-	4	-	4	2	1	-	-	-	-	-	-	11	0,2
Više i ostalo	-	1	2	4	3	9	5	3	3	1	5	-	36	0,6
Ukupno	10	235	247	327	398	790	1.388	1308	680	293	190	38	5.904	100

Izvor podataka: HZJZ, Registar ovisnosti

S obzirom na glavno sredstvo ovisnosti, heroin je i dalje najčešće evidentirano sredstvo, prisutno kod 3.908 osoba, što čini 66,2 % svih liječenih. Heroin dominira u svim dobnim skupinama iznad 30 godina, a najzastupljeniji je među osobama od 40 do 49 godina. Od ostalih opioda, buprenorfin je zabilježen kod 6,3 % liječenih, najčešće u dobi od 35 do 44 godine, dok je metadon evidentiran kao glavno sredstvo kod 2,7 % osoba.

Zlouporaba kanabinoida kao glavnog sredstva zabilježena je kod 689 osoba (11,7 %), a najzastupljenija je bila među mlađim dobnim skupinama, osobito u dobi od 15 do 24 godine. U skupini adolescenata (od 15 do 19 godina) zabilježeno je 175 liječenih osoba zbog zlouporabe kanabinoida, što čini više od 70 % svih liječenih u toj dobnoj skupini.

Kokain je bio primarno sredstvo zlouporabe kod 306 osoba (5,2 %) i to najčešće među osobama u dobi od 30 do 44 godine, dok su amfetamini zabilježeni kao glavno sredstvo kod 211 osoba (3,6 %), također većinom među osobama srednje životne dobi.

Zlouporaba sintetskih kanabinoida zabilježena je u manjem broju slučajeva (11 osoba), većinom kod mlađih korisnika, dok su benzodiazepini kao glavno sredstvo evidentirani kod 82 osobe. Ostale psihoaktivne tvari, uključujući LSD, GHB, ketamin, barbiturate i ostale, registrirane su u znatno manjem broju slučajeva.

Izješće o osobama liječenima zbog zloporabe psihoaktivnih tvari u Hrvatskoj u 2024. godini

Tablica 19. BROJ LIJEČENIH OSOBA ZBOG ZLOUPORABE DROGA U HRVATSKOJ 2024. GODINE, PREMA GLAVNOM I SPOREDNOM SREDSTVU OVISNOSTI

Sporedno sredstvo ovisnosti	Glavno sredstvo ovisnosti				Ukupno	%
	opioidi	%	neopijati	%		
Opioidi	914	20,4	117	8,3	1.031	17,5
Kokain	783	17,4	236	16,7	1.019	17,3
Stimulativna sredstva	426	9,5	252	17,8	678	11,5
Sedativi	59	1,3	18	1,3	77	1,3
Halucinogena sredstva	10	0,2	10	0,7	20	0,3
Hlapljiva otapala	8	0,2	0	0	8	0,1
Kanabinoidi	630	14	93	6,6	723	12,2
Alkohol	25	0,6	73	5,2	98	1,7
Više i ostalo	13	0,3	4	0,3	17	0,3
Bez drugog sredstva	1.621	36,1	608	43	2.229	37,8
Ukupno	4.489	100	1.415	100	5.904	100

Izvor podataka: HZJZ, Registar ovisnosti

Od svih liječenih osoba, kod njih 3.675 (62,3 %) zabilježeno je drugo sredstvo ovisnosti. Kod osoba s opioidima kao glavnim sredstvom ovisnosti najčešće sporedno sredstvo ovisnosti su drugi opiodi (20,4 %), kokain (17,4 %) i kanabinoidi (14 %) a kod onih s neopijatima kao glavnim sredstvom najčešća sporedna sredstva su stimulativna sredstva (17,8 %), kokain (16,7 %) i kanabinoidi (6,6 %). Ukupno gledajući, najčešće evidentirano sporedno sredstvo ovisnosti su opioidi (19,1 %), kokain (17,3 %) i kanabinoidi (12,2 %).

Izvešće o osobama liječenima zbog zlorabe psihoaktivnih tvari u Hrvatskoj u 2024. godini

Tablica 20. BROJ OSOBA LIJEČENIH U HRVATSKOJ 2024. GODINE PREMA NAČINU UZIMANJA GLAVNOG SREDSTVA

GLAVNO SREDSTVO	NAČIN UZIMANJA GLAVNOG SREDSTVA					UKUPNO
	I.V. INJEKCIJOM	PUŠI	JEDE / PIJE	UŠMRKAVA	NEPOZNATO	
Heroin	2.769	206	0	839	94	3.908
%	70,9	5,3	0	21,5	2,4	100
Metadon	10	0	145	2	0	157
%	6,4	0	92,4	1,3	0	100
Ostali opiodi	4	2	13	0	5	24
Buprenorfin	21	0	300	37	12	370
%	5,7	0	81,1	10	3,2	100
Tramadol	0	0	27	0	1	28
Fentanyl	0	0	1	0	1	2
Kokain	9	0	0	284	13	306
%	2,9	0	0	92,8	4,2	100
Crack	0	3	0	0	0	3
Amfetamini	0	0	48	156	7	211
%	0	0	22,7	73,9	3,3	100
Metamfetamini	2	0	5	11	2	20
Ecstasy	0	0	24	0	0	24
Drugi psihostimulansi	1	0	1	2	1	5
Barbiturati	0	0	2	0	0	2
Benzodiazepini	0	0	78	0	4	82
Drugi hipnotici i sedativi	0	0	8	0	1	9
GHB/GBL	0	0	12	0	0	12
LSD i drugi halucinogeni	0	0	0	2	0	2
Lako hlapljiva otopala	0	0	3	0	0	3
Kanabinoidi	0	668	1	0	20	689
%	0	97	0,1	0	2,9	100
Sintetski kanabinoidi	0	10	0	0	1	11

Izvešće o osobama liječenima zbog zlorabe psihoaktivnih tvari u Hrvatskoj u 2024. godini

Više i ostalo	0	0	12	0	24	36
Ukupno	2.816	889	680	1.333	186	5.904
%	47,7	15,1	11,5	20,9	4,1	100

Izvor podataka: HZJZ, Registar ovisnosti

Tablica prikazuje raspodjelu liječenih osoba s obzirom na glavno sredstvo zlorabe i način njegova uzimanja, odnosno primjene. Najčešći način uzimanja psihoaktivnih tvari bio je intravenska (i.v.) injekcija, koju je prijavilo 47,7 % liječenih osoba. Slijede ušmrkavanje (22,6 %), pušenje (15,1 %) te oralna konzumacija (11,5 %).

Heroin je najčešće konzumiran i.v. injekcijom – čak 70,9 % svih osoba kojima je heroin bio glavno sredstvo. Ušmrkavanje heroina prijavilo je 21,5 %, dok ga je 5,3 % osoba konzumiralo pušenjem.

Buprenorfin se također u velikoj mjeri uzima oralno (81,1 %), no zabilježeni su i slučajevi intravenske primjene (5,7 %) i ušmrkavanja (10 %). Metadon je u 92,4 % slučajeva konzumiran oralno.

Kokain je bio najčešće ušmrkavan (92,8 %), dok su amfetamini također dominantno konzumirani ušmrkavanjem (73,9 %), ali i oralno (22,7 %).

Tablica 21. UČESTALOST UZIMANJA GLAVNOG SREDSTVA OSOBA LIJEČENIH U HRVATSKOJ 2024. GODINE

GLAVNO SREDSTVO	Učestalost uzimanja glavnog sredstva							
	UZIMAO U ŽIVOTU, ALI ZADNJI MJESEC NIJE	1-3 PUTA MJESEČNO	JEDNOM TJEDNO	2-6 DANA U TJEDNU	SVAKODNEVNO	UZIMA NEREDOVITO	NEPOZNATO	UKUPNO
Heroin	3.342	46	19	64	96	126	215	3.908
Metadon	55	5	4	4	69	3	17	157
Ostali opiodi	14	1	0	1	4	0	4	24
Buprenorfin	99	4	2	10	221	10	24	370
Tramadol	12	0	0	1	12	1	2	28
Fentanil	1	0	0	1	0	0	0	2
OPIOIDI -UKUPNO	3.523	56	25	81	402	140	262	4.489
%	78,5	1,2	0,6	1,8	9,0	3,1	5,8	100
Kokain	104	31	12	80	29	35	15	306

Izvešće o osobama liječenima zbog zlouporabe psihoaktivnih tvari u Hrvatskoj u 2024. godini

Crack	2	0	0	0	1	0	0	3
Amfetamini	83	14	10	41	21	30	12	211
Metamfetamini	11	2	1	1	2	0	3	20
Ecstasy	16	2	0	2	0	2	2	24
Ostali stimulansi	0	1	1	1	1	0	1	5
Barbiturati	1	0	0	0	1	0	0	2
Benzodiazepini	8	0	0	5	55	8	6	82
Drugi hipnotici i sedativi	2	1	0	0	5	0	1	9
GHB/GBL	6	0	0	3	3	0	0	12
Ketamin	0	0	0	2	0	0	0	2
LSD	2	0	0	0	1	0	0	3
Kanabinoidi	226	54	36	125	138	59	51	689
%	32,8	7,8	5,2	18,1	20,0	8,6	7,4	100
Sintetski kanabinoidi	2	1	0	1	2	3	2	11
Više i ostalo	5	0	0	1	7	0	23	36
Ukupno	3.991	162	85	343	668	277	378	5.904
%	68,5	2,6	1,4	5,0	10,9	4,5	6,9	100

Izvor podataka: HZJZ, Registar ovisnosti

Prema podacima o učestalosti uzimanja opioida, najveći broj osoba u tretmanu – njih 3.523 ili 78,5 % – navodi da glavno sredstvo nisu koristili u mjesecu prije dolaska na liječenje. Opioide je svakodnevno uzimalo 402 osobe, što čini 9,0 % svih liječenih zbog opioida, a dodatnih 81 osoba ih je koristila 2 do 6 dana tjedno (1,8 %).

Među opioidima, najviše osoba koje su izjavile svakodnevnu uporabu uzimalo je buprenorfin (221), zatim heroin (96), te metadon (69). Ovi podaci odražavaju kontinuiranu prisutnost ovisnosti o opioidima u sustavu liječenja, s buprenorfinom i metadonom koji imaju važnu ulogu u terapiji, ali se istovremeno i zloupotrebljava.

Kod neopijata, svakodnevnu uporabu najčešće su navodile osobe liječene zbog kanabinoida (138 osoba ili 20,0 %), benzodiazepina (55 osoba ili 67,1 %) te kokaina (29 osoba ili 9,5 %) i amfetamina (21 osoba ili 10,0 %).

Izvešće o osobama liječenima zbog zlouporabe psihoaktivnih tvari u Hrvatskoj u 2024. godini

Tablica 22. NAČIN LIJEČENJA OSOBA LIJEČENIH ZBOG UPORABE PSIHOAKTIVNIH TVARI U HRVATSKOJ 2024. GODINE

FARMAKOTERAPIJA OBLIK	FARMAKOTERAPIJA LIJEK							
	METADON	BUPRENORFIN	MORFIN	TRAMADOL	NEŠTO DRUGO	NIŠTA	NEPOZNATO	UKUPNO
Kratkotrajno održavanje	40	38	-	-	-	-	1	79
Održavanje	1.854	2011	4	6	27	-	5	3.907
Spora detoksikacija	35	62	1	2	3	-	2	105
Brza detoksikacija	14	6	1	3	1	-	1	26
Bez medikacije	-	-	-	-	-	1.144	-	1.144
Farmakoterapija - druga	3	3	-	2	206	-	24	238
Nepoznato	5	7	-	-	4	-	389	405
Ukupno	1.951	2.127	6	13	241	1.144	422	5.904

Izvor podataka: HZJZ, Registar ovisnosti

Izvješće o osobama liječenima zbog zlouporabe psihoaktivnih tvari u Hrvatskoj u 2024. godini

Buprenorfin je najčešće korišten lijek, primijenjen u ukupno 2.127 slučajeva, odnosno u 49,1 % svih osoba s poznatim podacima o farmakoterapiji (n = 4.338). Slijedi metadon, korišten u 1.951 slučaju (45,0 %).

Najveći broj osoba bio u održavanju – ukupno 3.907 osoba, od čega je većina primala buprenorfin (2.011) ili metadon (1.854), na detoksikaciji 131 osoba, a bez farmakoterapije liječeno je 1.144 osobe.

Ako iz ukupnog broja osoba isključimo one koje nisu primale farmakoterapiju te one za koje je terapijski status nepoznat (ukupno 1.566 osoba), među preostalima njih 92,3 % bilo je uključeno u neku vrstu supstitucijske terapije.

Izvešće o osobama liječenima zbog zlouporabe psihoaktivnih tvari u Hrvatskoj u 2024. godini

Tablica 23. OSOBE LIJEČENE ZBOG UPORABE HEROINA U HRVATSKOJ 2024. GODINE PREMA PROSJEČENOJ DOBI UZIMANJA SREDSTAVA OVISNOSTI

LIJEČENI ZBOG OVISNOSTI O HEROINU	Godina											
	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.
PROSJEČNA DOB PRVOG UZIMANJABILO KOJEG SREDSTVA (GODINE)	16,1	16,1	16,1	15,9	16,0	15,9	15,9	15,9	16,1	15,9	15,9	15,8
PROSJEČNA DOB PRVOG UZIMANJA HEROINA (GODINE)	20,2	20,0	20,1	20,1	20,3	20,1	20,1	20,2	20,1	20,1	20,1	20,1
PROSJEČNA DOB I. V. UZIMANJA(GODINE)	21,3	21,1	21,0	21,2	21,5	21,2	21,1	21,1	20,7	20,7	20,7	20,7
PROSJEČNA DOB PRVOG JAVLJANJA NA TRETMAN (GODINE)	26,4	34,0	26,7	26,6	26,7	26,8	26,9	26,4	27,3	27,1	27,1	27,1
BROJ GODINA OD PRVOG UZIMANJABILO KOJEG SREDSTVA DO PRVOG DOLASKA	10,3	17,1	10,6	10,6	10,7	10,9	11,0	10,5	11,2	11,2	11,2	11,4

Izvor podataka: HZJZ, Registar ovisnosti

Podaci o prosječnoj dobi pokazuju tijek razvoja ovisnosti te se nisu značajnije mijenjali u odnosu na prethodne godine. Eksperimentiranje sa psihoaktivnim sredstvima započinje u prosjeku oko 16. godine života, što je stabilan trend već dugi niz godina. Prosječna dob prvog uzimanja bilo koje droge kod osoba liječenih zbog ovisnosti o heroinu u 2024. godini bila je 15,8 godina. Prvo uzimanje heroina u prosjeku se događa s 20,1 godinom, dok je prosječna dob prvog intravenskog uzimanja 20,7 godina.

Prosječna dob početka liječenja zbog ovisnosti o psihoaktivnim tvarima je 27,1 godina. U prosjeku prođe 11 godina od prvog uzimanja bilo kojeg sredstva do prvog javljanja na tretman zbog ovisnosti o heroinu.

Izvešće o osobama liječenima zbog zloruporabe psihoaktivnih tvari u Hrvatskoj u 2024. godini

Tablica 24. OSOBE LIJEČENE ZBOG UPORABE KANABINOIDA U HRVATSKOJ 2024. GODINE PREMA PROSJEČNOJ DOBI UZIMANJA SREDSTAVA OVISNOSTI

OSOBE LIJEČENE ZBOG UPORABE KANABINOIDA	Godina											
	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.
PROSJEČNA DOB PRVOG UZIMANJA BILO KOJEG SREDSTVA (GODINE)	16,3	16,7	14,9	16,2	16,0	16,3	16,0	15,9	16	15,7	15,8	15,6
PROSJEČNA DOB PRVOG UZIMANJA KANABINOIDA (GODINE)	16,5	16,2	16,5	16,4	16,2	16,4	16,2	16,1	16,1	16,1	16,1	16,0
PROSJEČNA DOB PRVOG JAVLJANJA NA TRETMAN (GODINE)	22,0	21,4	19,2	22,2	21,4	22,3	22,0	21,7	22,8	23,2	23,2	23,2
BROJ GODINA OD PRVOG UZIMANJA BILO KOJEG SREDSTVA DO PRVOG DOLASKA NA LIJEČENJE	5,7	4,7	4,3	5,9	5,4	6	6	5,8	6,8	7,5	7,4	8,4

Izvor podataka: HZJZ, Registar ovisnosti

Prosječna dob osoba liječenih zbog uporabe kanabinoida pokazuje stabilizaciju. Dob prvog konzumiranja bilo kojeg psihoaktivnog sredstva među konzumentima kanabinoida već godinama iznosi oko 16 godina.

Osobe liječene zbog uporabe kanabinoida prvi su ih put konzumirale u prosjeku sa 16 godina. Prosječna dob prvog javljanja na tretman zbog uporabe kanabinoida u Hrvatskoj je 23,2 godine. Vremenski razmak između prvog uzimanja bilo kojeg sredstva i prvog ulaska u tretman blago se povećava, a u 2024. godini prosječno je prošlo 8,4 godine od početka konzumacije do javljanja na liječenje.

Izvješće o osobama liječenima zbog zlouporabe psihoaktivnih tvari u Hrvatskoj u 2024. godini

Tablica 25. OSOBE LIJEČENE ZBOG UPORABE PSIHOAKTIVNIH TVARI U HRVATSKOJ 2024. GODINE PREMA NAČINU OTKRIVANJA UPORABE

TKO JE OTKRIO	UPORABA OPIOIDA		UPORABA NEOPIJATA		UKUPNO	
	Broj	%	Broj	%	Broj	%
Policija	446	9,9	153	10,8	599	10,1
Član obitelji	2.450	54,6	949	67,1	3.399	57,6
Zdravstveni djelatnik	226	5,0	41	2,9	267	4,5
Netko od osoblja škole	14	0,3	21	1,5	35	0,6
Netko na radnome mjestu	21	0,5	9	0,6	30	0,5
Prijatelj, poznanik	708	15,8	103	7,3	811	13,7
Ostalo	418	9,3	40	2,8	458	7,8
Nepoznato	206	4,6	99	7,0	305	5,2
Ukupno	4.489	100	1.415	100	5.904	100

Izvor podataka: HZJZ, Registar ovisnosti

Tablica prikazuje podatke o osobama liječenima zbog uporabe psihoaktivnih tvari u Hrvatskoj u 2024. godini, prema tome tko je prvi otkrio njihovu uporabu. Najčešće su uporabu otkrivali članovi obitelji – u više od polovice slučajeva (54,6 % kod opioida i 67,1 % kod neopijata), što ukupno čini 57,6 % svih prijavljenih slučajeva. Slijede prijatelji i poznanici, koji su otkrili 15,8 % slučajeva kod korisnika opioida i 7,3 % kod neopijata, odnosno ukupno 13,7 %. Policija je bila treći najčešći izvor otkrivanja, s udjelom od 10,1 % ukupno, nešto češće kod neopijata (10,8 %) nego kod opioida (9,9 %).

Zdravstveni djelatnici prepoznali su 4,5 % slučajeva ukupno (5,0 % kod opioida i 2,9 % kod neopijata), dok su znatno rjeđi slučajevi otkrivanja zabilježeni od školskog osoblja (0,6 % ukupno), osoba na radnome mjestu (0,5 %) te kroz druge izvore (7,8 %). Ovi podaci upućuju na to da ključnu ulogu u ranom prepoznavanju problema i poticanju na liječenje i dalje ima neposredno okruženje osobe – ponajviše obitelj, a u manjoj mjeri prijatelji i policija – dok zdravstveni i obrazovni sustav te poslodavci rjeđe prvi prepoznaju problem.

Izvešće o osobama liječenima zbog zlorabe psihoaktivnih tvari u Hrvatskoj u 2024. godini

Tablica 26. OSOBE LIJEČENE ZBOG ZLOUPORABE PSIHOAKTIVNIH TVARI U HRVATSKOJ 2024. GODINE PREMA RAZDOBLJU RODITELJSKOG SAZNANJA ZA PROBLEM OVISNOSTI I GLAVNOM SREDSTVU

GLAVNO SREDSTVO	RODITELJI SAZNALI ZA PRVO UZIMANJE							
	UNUTAR PRVE GODINE	NAKON 1. GODINE	NAKON 2-3 GODINE	NAKON 4 I VIŠE GODINA	RODITELJI ZA TO NE ZNAJU	DRUGO	NEPOZNATO	UKUPNO
Heroin	548	633	1244	956	245	105	177	3.908
Metadon	29	24	31	27	24	10	12	157
Ostali opijati	6	1	8	1	2	0	6	24
Buprenorfin	70	72	65	39	53	25	46	370
Tramadol	5	6	5	3	5	0	4	28
Fentanil	1	0	0	0	1	0	0	2
Kokain	66	86	76	32	17	2	27	306
Crack	0	1	2	0	0	0	0	3
Amfetamini	49	52	54	32	9	2	13	211
Ecstasy	9	7	3	2	1	1	1	24
Drugi psihostimulansi	0	2	2	0	1	0	0	5
Metamfetamini	7	6	2	1	0	0	4	20
Barbiturati	0	1	1	0	0	0	0	2
Benzodiazepini	16	27	21	3	4	3	8	82
Drugi hipnotici i sedativi	2	1	2	1	0	1	2	9
GHB/GBL	4	5	1	1	1	0	0	12
Ketamin	0	1	1	0	0	0	0	2
LSD	2	0	0	1	0	0	0	3
Kanabinoidi	223	213	135	36	22	2	58	689
Sintetski kanabinoidi	6	1	1	1	0	0	2	11
Više i ostalo	0	5	3	2	2	2	22	36
Ukupno	1.043	1.144	1.657	1.138	387	153	382	5.904
%	17,7	19,4	28,1	19,3	6,6	2,6	6,5	100

Izvješće o osobama liječenima zbog zlouporabe psihoaktivnih tvari u Hrvatskoj u 2024. godini

Izvor podataka: HZJZ, Registar ovisnosti

Najveći broj roditelja saznao je za problem unutar dvije do tri godine od početka zlouporabe (28,1 %). Slijede slučajevi u kojima je problem otkriven nakon više od četiri godine (19,3 %), nakon jedne godine (19,4 %) te unutar prve godine (17,7 %). U 6,6 % slučajeva roditelji nikada nisu saznali za problem.

Kod osoba koje su kao glavno sredstvo navele kanabinoide (689 osoba), najčešće je roditeljsko saznanje došlo unutar prve godine (223) ili nakon prve godine (213). Za osobe liječene zbog zlouporabe kokaina (306 osoba), roditelji su najčešće saznali nakon prve godine (86 osoba) ili unutar dvije do tri godine (76 osoba).

Kod osoba kojima su amfetamini glavno sredstvo ovisnosti (211 osoba), najviše roditelja saznalo je za problem unutar dvije do tri godine (54), zatim nakon prve godine (52), a u 13 slučajeva roditelji nisu bili upoznati s problemom.

Podaci ukazuju na to da roditelji češće saznaju za problem u ranim fazama kod korisnika kanabinoida, amfetamina i kokaina, dok se kod osoba koje koriste heroin češće događa kasnije otkrivanje – ili pak roditelji nikada ne saznaju za problem.

Tablica 27. OSOBE LIJEČENE ZBOG ZLOUPORABE PSIHOAKTIVNIH TVARI U HRVATSKOJ 2024. GODINE PREMA IZVORU UPUĆIVANJA NA LIJEČENJE

UPUĆEN OD	UPORABA OPIOIDA		UPORABA NEOPIJATA		UKUPNO	
	Broj	%	Broj	%	Broj	%
Osobno	3.035	67,6	459	32,4	3.494	59,2
Obitelji	152	3,4	304	21,5	456	7,7
Prijatelja	87	1,9	15	1,1	102	1,7
Drugog centra za liječenje ovisnosti	28	0,6	9	0,6	37	0,6

Izvešće o osobama liječenima zbog zlouporabe psihoaktivnih tvari u Hrvatskoj u 2024. godini

Doktora primarne zaštite	766	17,1	72	5,1	838	14,2
Bolnice - druge medicinske ustanove	129	2,9	144	10,2	273	4,6
Zavod za socijalni rad	25	0,6	126	8,9	151	2,6
Suda - ODO - Policije	102	2,3	178	12,6	280	4,7
Drugo	56	1,2	64	4,5	120	2,0
Nepoznato	109	2,4	44	3,1	153	2,6
Ukupno	4.489	100	1.415	100	5.904	100

Izvor podataka: HZJZ, Registar ovisnosti

Najveći broj osoba na liječenje se javio samoinicijativno (59,2 %), što je posebno izraženo kod korisnika opioida (67,6 %), dok je kod korisnika neopijata taj udio manji (32,4 %). Liječnici primarne zdravstvene zaštite drugi su najčešći izvor upućivanja, osobito za osobe koje koriste opioide (17,1 %), dok je njihov udio kod neopijatnih korisnika manji (5,1 %).

Obitelj je češće inicirala liječenje kod osoba koje koriste neopijate (21,5 %) nego kod onih koji koriste opioide (3,4 %). Sud, državno odvjetništvo i policija češće su bili izvor upućivanja za osobe koje koriste neopijate (12,6 %) nego opioide (2,3 %).

Ostali izvori upućivanja – poput bolnica, zavoda za socijalni rad i drugih medicinskih ustanova – pojavljuju se u manjoj mjeri, ali s primjetnim razlikama među skupinama.

Podaci ukazuju na to da su korisnici opioida češće samoinicijativno potražili pomoć, dok su korisnici neopijata češće upućeni od obitelji, institucija ili pravosudnog sustava.

RIZIČNA PONAŠANJA OSOBA LIJEČENIH ZBOG UPORABE PSIHOAKTIVNIH TVARI

Osobe s mentalnim poremećajima i poremećajima ponašanja uzrokovanim uporabom psihoaktivnih tvari često su izložene povećanom riziku od zaraznih bolesti zbog života na margini društva i rizičnih obrazaca ponašanja. Posebno su ugrožene osobe koje injektiraju droge, osobito ako dijele igle, šprice i ostali pribor ili prakticiraju nezaštićene spolne odnose. Među najčešćim infekcijama u ovoj populaciji su hepatitis B, hepatitis C i HIV, a prevalencija hepatitisa C u mnogim europskim zemljama ostaje srednja do visoka unatoč dostupnosti učinkovitih terapija. Velik broj osoba koje koriste droge nije svjestan svog infekcijskog statusa, što dodatno povećava rizik prijenosa bolesti i odgađa početak liječenja.

Zbog toga je ključno ustrajati na integriranim javnozdravstvenim intervencijama koje uključuju distribuciju sterilnog pribora, supstitucijsku terapiju opioidnim agonistima, testiranje i liječenje zaraznih bolesti te promicanje zdravijih obrazaca ponašanja. Cijepljenje protiv hepatitisa A i B može znatno smanjiti učestalost infekcija i ozbiljne zdravstvene posljedice, dok rana dijagnoza i neposredan početak antiretrovirusne terapije smanjuju smrtnost i širenje HIV-a.

Potrebno je dodatno osnažiti pristup testiranju i liječenju kroz lokalne punktove, kao što su centri za liječenje ovisnosti, programi razmjene pribora ili sobe za nadziranu konzumaciju droga. Primjena takvog koordiniranog pristupa, i u zajednici i u zatvorskom sustavu, mogla bi pridonijeti smanjenju kroničnih bolesti jetre, uključujući cirozu i karcinom, te potencijalnoj eliminaciji hepatitisa C kao javnozdravstvenog problema među osobama koje injektiraju droge.

Izvješće o osobama liječenima zbog zlouporabe psihoaktivnih tvari u Hrvatskoj u 2024. godini

Tablica 28. OSOBE LIJEČENE ZBOG ZLOUPORABE OPIOIDA U HRVATSKOJ 2024. GODINE PREMA INTRAVENSKOM UZIMANJU OPIOIDA UOPĆE I TRENUTNO

Zlouporaba opioida	Intravenski ikada	i.v. uzimanje glavnog sredstva prošli mjesec od onih koji su ikada uzimali i.v.
4.489	2.804	318
	62,5 %	7,1 %

Izvor podataka: HZJZ, Registar ovisnosti

Podaci o intravenoznom uzimanju opioida bilježe se za mjesec koji je prethodio posljednjem pregledu te se promatraju u odnosu na podatke o intravenoznom uzimanju opioida ikada u životu. U 2024. godini, od ukupnog broja liječenih zbog ovisnosti o opioidima u tekućoj godini, njih 2.804 (62,5 %) izjavilo je da je barem jednom u životu opioide uzimalo intravenozno, dok je 7,1 % njih intravenozno uzimalo opioide u mjesecu koji je prethodio posljednjem dolasku na liječenje.

Tablica 29. OSOBE LIJEČENE ZBOG ZLOUPORABE PSIHOAKTIVNIH TVARI U RAZDOBLJU 2014.- 2024. GODINE U HRVATSKOJ, PREMA KORIŠTENJU ZAJEDNIČKIH IGALA I ŠPRICA U ŽIVOTU I U POSLJEDNJIH MJESEC DANA

Korištenje zajedničkih igala i šprica u životu (%)											
Da	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.
	57,9	47,5	57,8	55,7	54,5	53,1	38,3	37,2	34,6	37,1	34,6
Korištenje zajedničkih igala i šprica u posljednjih mjesec dana (%)											
Da	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.
	1,8	2,1	2,3	2,0	1,9	2,2	2,4	2,9	2,4	2,7	2,9

Izvor podataka: HZJZ, Registar ovisnosti

Učestalost korištenja zajedničkog pribora ikada u životu i u mjesec dana prije posljednjeg pregleda pokazuje silazni trend u promatranom razdoblju.

Godine 2014. učestalost korištenja zajedničkog pribora ikad u životu bila je 57,9 %, dok se deset godina kasnije smanjila na 34,6 %. Učestalost korištenja zajedničkih igala i šprica u posljednjih mjesec dana je stabilna i godinama se kreće oko 2 %, a 2024. godine bila je 2,9 %.

Izvešće o osobama liječenima zbog zlouporabe psihoaktivnih tvari u Hrvatskoj u 2024. godini

Postojanje i rad centara za zamjenu igala i šprica, besplatno savjetovanje i testiranje na hepatitis B, hepatitis C i HIV je kontinuirano djelovalo na postupnu promjenu rizičnog ponašanja osoba s ovisnošću o heroinu.

PREBOLJELE BOLESTI ILI POZITIVITET (ANAMNESTIČKI) U LIJEČENIH ZBOG OPIOIDA

Tablica 30. OSOBE LIJEČENE ZBOG UPORABE OPIOIDA U HRVATSKOJ PREMA ANAMNESTIČKIM PODACIMA O ZARAŽENOSTI HEPATITISOM B, C I HIV-om (2014.-2024. GODINA)

Opioidi	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.
HIV pozitivni (%)	0,2	0,5	0,2	0,5	0,3	0,3	0,3	0,4	0,3	0,2	0,2
Hepatitis B pozitivni (%)	6,3	6,3	5,5	5,2	4,2	3,4	3,1	3,6	3,9	3,5	3,5
Hepatitis C pozitivni (%)	25,1	35,8	36,1	34,7	28,7	27,4	30,7	28,2	33,1	31,4	31,7

Izvor podataka: HZJZ, Registar ovisnosti

U razdoblju od 2014. do 2024. godine udio osoba liječenih zbog zlouporabe opioida u Hrvatskoj s pozitivnim HIV statusom ostao je nizak i stabilan, krećući se između 0,2 % i 0,5 %. Udio osoba s pozitivnim nalazom na hepatitis B bilježi postupni pad s 6,3 % u 2014. na 3,5 % u 2024. Tijekom analiziranog razdoblja udio osoba s pozitivnim HCV nalazom kretao se između 25 % i 36 %, a u 2024. godini iznosio je 31,7 %.

Izvešće o osobama liječenima zbog zlouporabe psihoaktivnih tvari u Hrvatskoj u 2024. godini

Tablica 31. OSOBE LIJEČENE ZBOG ZLOUPORABE PSIHOAKTIVNIH TVARI U HRVATSKOJ 2023. GODINE PREMA ZABILJEŽENIM PSIHIJATRIJSKIM KOMORBIDITETIMA

Dijagnoze prema MKB-10		Muškarci	%	Žene	%	Ukupno	%
F60-F69	Poremećaji ličnosti i ponašanja odraslih	1.029	38,3	253	40,5	1.201	40,6
F30-F39	Afektivni poremećaji (depresija, poremećaji raspoloženja)	322	12	101	16,2	585	19,8
F40-F48	Neurotski, vezani uz stres i somatoformni poremećaji	556	20,7	104	16,7	389	13,2
F10	Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani uzimanjem alkohola	300	11,1	62	9,9	316	10,7
F20-F29	Shizofrenija, shizotipni i sumanuti poremećaji	353	13,1	66	10,6	329	11,1
F90-F98	Poremećaji u ponašanju i osjećajima koji se javljaju u djetinjstvu i adolescenciji	62	2,3	17	2,7	68	2,3
F00-F09	Organski i simptomatski mentalni poremećaji	55	2	10	1,6	47	1,6
F50	Poremećaji hranjenja	14	0,5	11	1,8	21	0,7
Ukupno	BROJ DIJAGNOZA	2.691	100,0	624	100,0	2.956	100

Izvor podataka: HZJZ, Registar ovisnosti

Najčešća dijagnostička kategorija u oba spola bili su poremećaji ličnosti i ponašanja odraslih (F60–F69), s ukupno 1.029 dijagnoza (38,3 %) kod muškaraca i 253 (40,5 %) kod žena. Slijede neurotski, stresom uzrokovani i somatoformni poremećaji (F40–F48), zabilježeni kod 556 muškaraca (20,7 %) i 104 žene (16,7 %).

Kod žena su afektivni poremećaji (F30–F39), uključujući depresiju i druge poremećaje raspoloženja, bili treća najčešća dijagnoza, sa 101 slučajem (16,2 %) u usporedbi s 322 muškarca (12,0 %).

Mentalni i poremećaji ponašanja uzrokovani uporabom alkohola (F10) češće su dijagnosticirani kod muškaraca (300 slučajeva ili 11,1 %) nego kod žena (62 slučaja ili 9,9 %). Slično tome, shizofrenija, shizotipalni i sumanuti poremećaji (F20–F29) bili su češći kod muškaraca (353 slučaja, 13,1 %) nego kod žena (66 slučajeva, 10,6 %).

Rjeđe zabilježene komorbidnosti uključivale su poremećaje ponašanja i emocija s početkom u djetinjstvu i adolescenciji (F90–F98), sa 62 slučaja kod muškaraca (2,3 %) i 17 kod žena (2,7 %), kao i organske, uključujući simptomatske, mentalne

Izvješće o osobama liječenima zbog zlouporabe psihoaktivnih tvari u Hrvatskoj u 2024. godini

poremećaje (F00–F09), zabilježene kod 55 muškaraca (2,0 %) i 10 žena (1,6 %). Poremećaji hranjenja (F50) bili su češći kod žena, s 11 slučajeva (1,8 %) u odnosu na 14 slučajeva kod muškaraca (0,5 %).

OVISNIČKA POPULACIJA I SUKOBI SA ZAKONOM

U Republici Hrvatskoj kontrola droga pokrivena je dvama zakonskim aktima: Zakonom o suzbijanju zlouporabe droga i Kaznenim zakonom. Zakon o suzbijanju zlouporabe droga regulira uvjete za proizvodnju, posjedovanje i promet droga, psihoaktivnim tvarima i prekursorima. Nadalje, zabranjuje neovlašten uzgoj droge, njezino posjedovanje i promet njome te predviđa novčane kazne za pravne osobe koje krše propise o trgovini drogama i za osobe koje prelaze granicu bez potvrde koju je na propisanom obrascu izdao ovlašteni liječnik. Teža kaznena djela procesuirana su u Kaznenom zakonu.

Važna izmjena zakonskog okvira vezanog uz suzbijanje zlouporabe droga učinjena je donošenjem Kaznenog zakona koji je stupio na snagu 1. siječnja 2013. godine, a kojim su, između ostalog, izmijenjene odredbe o kaznenom djelu zlouporabe droga i dopunjene odredbe o izvršenju mjere liječenja od ovisnosti. Najznačajnija promjena u kaznenom pristupu statistički najučestalijem obliku zlouporabe droga je ta da posjedovanje droga ili tvari zabranjenih u sportu za osobnu uporabu bez namjere daljnje prodaje ne predstavlja kazneno djelo nego prekršaj za koji je propisana novčana kazna i mjera obveznog liječenja sukladno odredbama Zakona o suzbijanju zlouporabe droga. Cilj navedenih izmjena usmjeren je na postizanje isključivosti kaznenog zakona, odnosno razgraničenje počinitelja kaznenih djela zlouporabe droga (proizvodnja, promet i nuđenje) od konzumenata droga.

Izješće o osobama lijećenima zbog zloporabe psihoaktivnih tvari u Hrvatskoj u 2024. godini

Tablica 32. OSOBE LIJEČENE ZBOG ZLOUPORABE DROGA U HRVATSKOJ 2024. GODINE PREMA SADAŠNJIM SUDSKIM PROBLEMIMA

Sadašnji sudski problemi	Ukupno	
	Broj	%
Nema	4.855	82,2
Ima, u vezi sa sredstvima ovisnosti	552	9,3
Ima, nije u vezi sa sredstvima ovisnosti	456	7,7
Nepoznato	41	0,7
Ukupno	5.904	100
Vrsta sadašnjih sudskih problema	Ukupno	%
Započeta istraga	59	5,6
Sudski proces u tijeku	422	40,2
Očekuje izvršenje kazne	94	9
Pod uvjetnom je kaznom	243	23,2
Nalazi se u pritvoru	43	4,1
Nalazi se u zatvoru	62	5,9
Nepoznato	126	12
Ukupno	1.049	100

Izvor podataka: HZJZ, Registar ovisnosti

Velika većina liječenih osoba, njih 4.855 (82,2 %), u trenutku liječenja nije imala nikakvih sudskih problema. Ukupno 552 osobe (9,3 %) imale su sudske probleme povezane sa sredstvima ovisnosti, dok je 456 osoba (7,7 %) imalo sudske probleme koji nisu povezani s konzumacijom droga.

Najveći udio čine osobe koje su u trenutku liječenja imale sudski proces u tijeku – njih 422 (40,2 %). Slijede osobe koje su pod uvjetnom kaznom, njih 243 (23,2 %), te one koje očekuju izvršenje kazne, ukupno 94 osobe (9 %).

U zatvoru se nalazilo 62 osobe (5,9 %), dok je u pritvoru bilo 43 osobe (4,1 %). Započeta istraga zabilježena je kod 59 osoba (5,6 %).

Izvešće o osobama liječenima zbog zlouporabe psihoaktivnih tvari u Hrvatskoj u 2024. godini

Tablica 33. OSOBE LIJEČENE ZBOG ZLOUPORABE DROGA U HRVATSKOJ 2024. GODINE PREMA RANIJIM SUDSKIM PROBLEMIMA I VRSTAMA PROBLEMA

Raniji sudski problemi	Broj	%
Nije ih imao	1.698	28,8
Imao ih je, u vezi sa sredstvima ovisnosti	2.190	37,1
Imao ih je, nije u vezi sa sredstvima ovisnosti	1.999	33,9
Nepoznato	17	0,3
Ukupno	5.904	100
Vrsta ranijih sudskih problema	Broj	%
Kažnjavao prekršajno	811	19,3
Kažnjavao uvjetnom kaznom	1.065	25,3
Kažnjavao zatvorskom kaznom	908	21,6
Bio u zatvoru više puta	413	9,8
Bio u pritvoru	337	8
Nepoznato	672	16
Ukupno	4.206	100

Izvor podataka: HZJZ, Registar ovisnosti

Prikazani podaci odnose se na ranija sudska iskustva osoba koje su u 2024. godini bile uključene u liječenje zbog zlouporabe psihoaktivnih tvari. Među ukupno 5.904 liječenih osoba, 1.698 osoba (28,8 %) nije imalo prethodnih sudskih problema, dok je 2.190 osoba (37,1 %) imalo sudske probleme povezane sa sredstvima ovisnosti. Dodatno, 1.999 osoba (33,9 %) imalo je sudske probleme koji nisu bili vezani uz sredstva ovisnosti, a za 17 osoba (0,3 %) taj podatak nije bio poznat.

U pogledu vrste ranijih sudskih problema (n=4.206), najčešće je zabilježeno da su osobe bile kažnjavane uvjetnom kaznom – 1.065 slučajeva (25,3 %). Slijede osobe koje su bile kažnjavane zatvorskom kaznom (908 osoba, 21,6 %) i one koje su bile kažnjavane prekršajno (811 osoba, 19,3 %).

Višekratni boravak u zatvoru navelo je 413 osoba (9,8 %), a boravak u pritvoru njih 337 (8 %). Za 672 osobe (16 %) nije bilo dostupno dovoljno podataka o vrsti ranijih sudskih problema.

„Izvješće o osobama liječenima zbog zlorabe psihoaktivnih
tvari u Hrvatskoj u 2024. godini“

Izdavač

Hrvatski zavod za javno zdravstvo
Rockefellerova 7, 10000 Zagreb
Tel. +385 (1) 48 78 127

Urednici

izv. prof. dr. sc. Krunoslav Capak, prim. dr. med. spec.
mr. Željko Petković, univ. spec. crim.

Autori

Maja Valentić, mag. educ. soc.
Mirela Kovačević, prof. soc. ped.

ISBN 978-953-8362-58-3

www.hzjz.hr

Izvor podataka - Hrvatski zavod za javno zdravstvo
Pri korištenju podataka iz ove publikacije – obavezno navesti izvor

PLEASE QUOTE THE DATA SOURCE